

KANTAR

Emor

Maapiirkonna eramuomanike renoveerimisvõimekus ja -valmidus

September 2023

EESTI VABAÕHUMUUSEUM
MAAARHITEKTUURI
KESKUS

Uuringu eesmärk

SA Eesti Vabaõhumuuseum on partner LIFE projektis BuildEST, mis tegeleb hoonete energiatõhusamaks muutmise ja hooneomanike teadlikkuse tõstmisega. Projekti raames soovis SA Eesti Vabaõhumuuseum läbi viia uuringu, et selgitada välja Eesti maapiirkondade eramajade omanike ja/või valdajate vajadusi ja võimekust hoonete renoveerimisel.

Uuringu **kaks peamist eemärki** on järgnevad:

- anda ülevaade maapiirkondade eramute omanike kultuuriväärtuse taju kohta;
- selgitada välja maapiirkondade eramuomanike renoveerimisvõimekus ja valmidus.

Eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised **uurimisküsimused**:

- Milles väljendub omaniku huvi oma eramut renoveerida?
- Milliseid takistusi tajuvad omanikud eramu renoveerimisel?
- Kuidas tajub omanik oma ressursse, et renoveerida talle kuuluv/hallatav eramu?
- Mis suurendaks omaniku huvi ja ressursse, et renoveerida oma eramut?
- Milline roll on omanike kultuuriväärtuse tajul renoveerimisotsuses?

Uuring on kaasrahastatud Euroopa Liidu poolt. Dokumendi sisu eest vastutavad selle autorid ja see ei peegelda tingimata Euroopa Komisjoni arvamusi. Dokumendis avaldatud seisukohtade ja arvamuste õiguse eest ei vastuta Euroopa Liit ega abi andvad asutused.

Metoodika

Metoodika

- Meetod: kombineeritud meetod **veebi- ja telefoniintervjuude** näol.

Sihtrühm ja valim

- Küsitletavate sihtrühm: **maapiirkonna eramute omanikud ja valdajad vanuses 18+**. Vaatluse all on eramud, mis on ehitatud vahemikus enne okupatsiooniaega kuni aastani 2000. Valim moodustati külade ja maapiirkonna linnaliste asulate baasil (st maakondlikud ja piirkondlikud keskused jäid välja). Uuritavate eramute üldkogumisse kuulub 97 978 eramut.
- Vastajakontaktide leidmiseks tehti esmalt Ehisregistrist väljavõtt lähteadresside saamiseks ning nende alusel taotleti Rahvastikuregistrist antud aadressidele registreeritud elanike kontakte (e-posti aadress ja telefoninumber).
- Kokku vastas uuringule **978 maapiirkonna eramu omanikku/valdajat**.
- Valim on esinduslik maakonna ja elamu ehitamise perioodi lõikes.
- Pärast uuringu läbiviimist hävitati kõik saadud kontaktaadressid.

Andmekogumine ja esitus

- Andmekogumine viidi läbi perioodil **07. juuli - 08. august 2023**.
- 892 elanikku vastas küsitlusele veebi ja 86 telefoni teel. Vastata sai nii eesti kui vene keeles. Intervjuu keskmine pikkus oli 27 minutit.
- Statistiliselt oluliseks erinevuseks on 978 elaniku suuruse valimi puhul erisus +/- 3,1%.
- Kui uuringutulemuste tõlgendamisel on eesmärk välja tuua maapiirkonna eramutes elavate inimeste suhtumist/hinnanguid, on vastajatele viidatud üldistatult kui omanikele. Vaid küsimustes, kus on oluline eristada omandivormi, on välja toodud eraldi omanike ja hoone kasutajate arvamused.

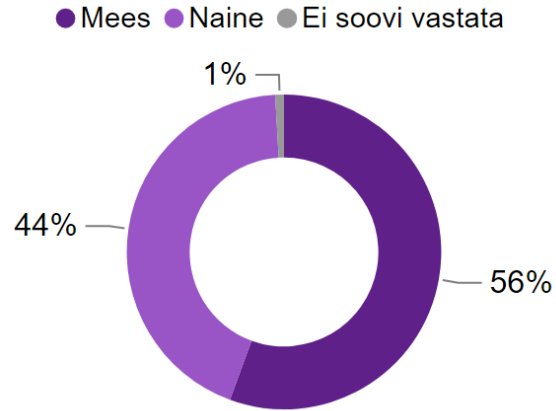

Tulemuste omandi- ja kasutusõigus

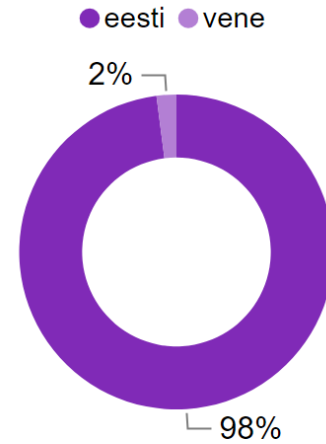
- Uuringu tellija on SA Eesti Vabaõhumuuseum. Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Valim

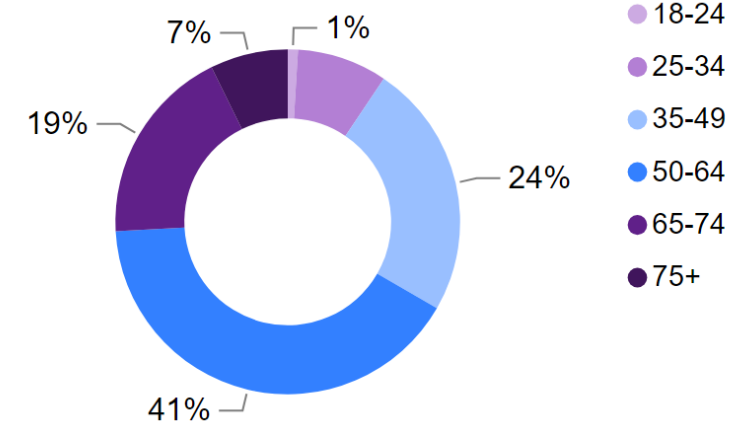
Sugu

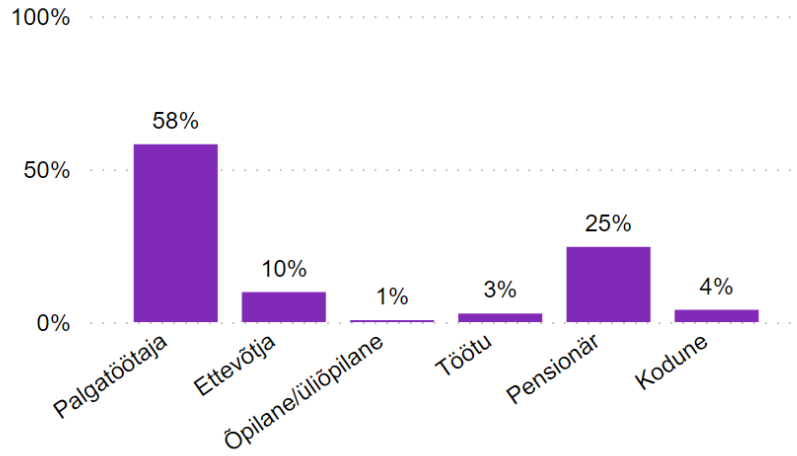
Vastamiskeel

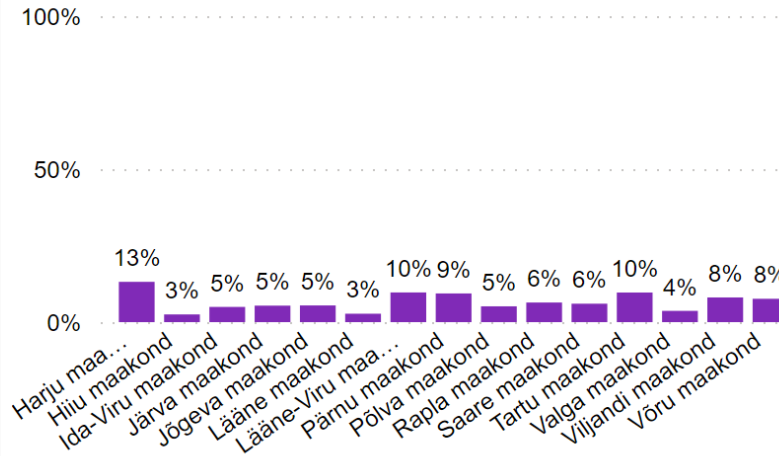
Vanus

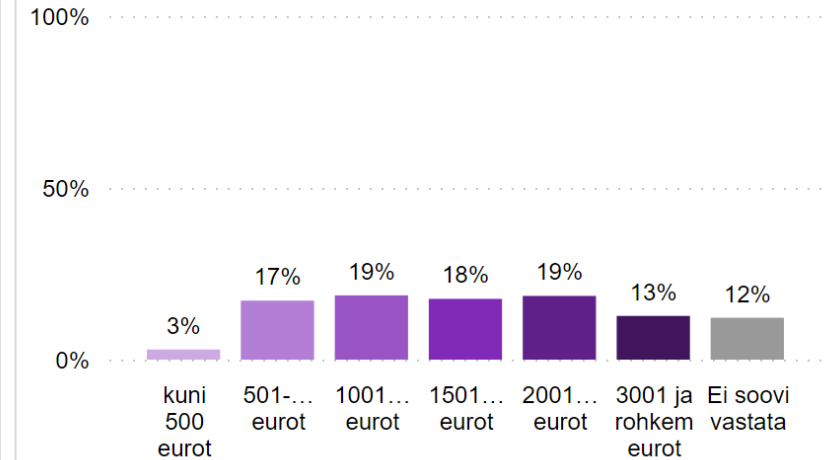
Staatus

Maakond

Leibkonna sissetulek

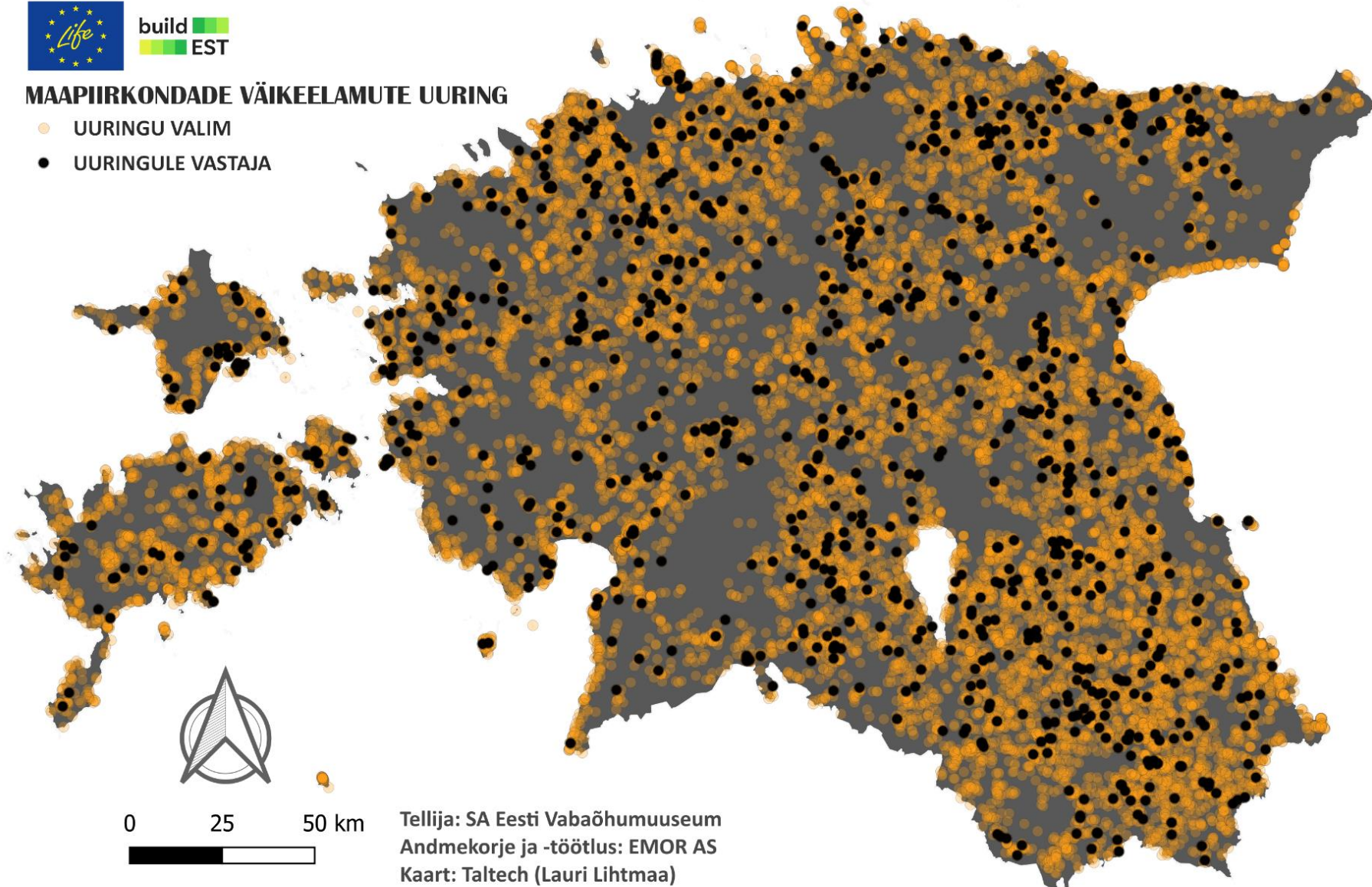
Valim kaardil

build
EST

MAAPIIRKONDADE VÄIKEELAMUTE UURING

- UURINGU VALIM
- UURINGULE VASTAJA

0 25 50 km

Tellija: SA Eesti Vabaõhumuseum
Andmekorje ja -töötlus: EMOR AS
Kaart: Taltech (Lauri Lihtmaa)
2023-10-18

Joonise autor: Lauri Lihtmaa
Liginullenergiahoonete uurimisrühm, Taltech.ee

Uuringu kokkuvõte (1/2)

Milles väljendub omaniku huvi oma eramut renoveerida?

Eesti maapiirkonna eramuomanike **peamine motivaator maja renoveerimiseks** on soov **vähendada kulusid energiale**: nii arvab enam kui üheksa majaomanikku kümnest. Samuti soovitakse **energiat säästes keskkonda hoida ja maja üldiselt värskendada**. Vaadates neid töid, mida renoveerimata majade omanikud peavad vajalikuks ära teha, ilmneb, et eelkõige soovivad omanikud **muuta maja soojakindlamaks ning hoida kulusid kokku**, seejärel suurendada mugavusi (nt vee- ja kanalisatsioonisüsteemi uuendamine) ning alles viimasena tulevad muud tegevused (õhuvahetuse parandamine, päikesepaneelide paigaldamine). Sama situatsioon hakkab silma ka nende majaomanike puhul, kes on juba oma maja renoveerinud: nemadki on valdavalt tegelenud töödega, mis suurendavad maja soojapidavust ja aitavad kulusid kokku hoida.

Milliseid takistusi tajuvad omanikud eramu renoveerimisel?

Peamised barjäärid renoveerimisel on seotud **raha ja ajaga**: renoveerimiseks **pole piisavalt vaba raha**, renoveerimist **ei peeta kiireloomuliseks ettevõtmiseks, puudub laenuvõimekus ja piisav aeg**. Umbes pooled maapiirkondade majaomanikest usuvad ka seda, et neil pole renoveerimiseks piisavalt teadmisi või oskusi.

Kuidas tajub omanik oma ressursse, et renoveerida talle kuuluv/hallatav eramu? Mis suurendaks omaniku huvi ja ressursse, et renoveerida oma eramut?

Peamise takistusena maja renoveerimisel nähakse rahapuudust. Seetõttu aitaks maapiirkonna majaomanike hinnangul maja terviklikule renoveerimisele kõige rohkem kaasa **renoveerimistoetus**. Seda meedet peavad oluliseks kõik majaomanikud olenemata sissetulekust. Keskmisest suuremat abi näevad renoveerimistoetuses n-ö värsked majaomanikud (need, kes on maja omanud kuni 3 aastat). Üldine suhtumine on, et **renoveerimisel tuleb kogu pakutav toetus maksimaalselt ära kasutada**. Samuti on suurem osa majaomanikest seisukohal, et **renoveerida võib osade kaupa**. Samas renoveerimise jaoks laenu võtmine ei ole kuigi populaarne mõte: pooled majaomanikest ei nõustu sellega, et vaba raha puudumisel peaks renoveerimiseks laenu võtma.

Uuringu kokkuvõte (2/2)

Milline roll on omanike kultuuriväärtuse tajul renoveerimisotsuses?

Ühest küljest on maja päästmine ja algupärase arhitektuuri säilitamine omanikele oluline: nii arvab 61% omanikest. Keskmisest olulisemaks peavad seda enne nõukogude individuaalehituse hoogustamist valminud majade omanikud ning need, kes ei ela majas aastaringselt. Samas **ei ole maja algupärase välimuse säilitamine enamasti peamine koht, millele renoveerimisel soovitakse ressursse panustada**. 58% omanikest ei nõustu väitega, et panustaks ressursse eelkõige maja algupärase välimuse säilitamisele kui energiatõhususele. Kolmandik seevastu peab algupärase välimuse säilitamist energiatõhususest olulisemaks. Keskmisest sagedamini väärtustavad algupärase välimuse säilitamist üle 50 aastased ja enne okupatsiooni ehitatud majade omanikud.

Soovitused

Maapiirkondade majaomanikud ei pea ennast renoveerimisega seoses kuigi informeerituks. Enam kui 60% hindab oma teadmisi 10-palli skaalal hindega 5 või alla selle. Samas on huvi informatsiooni järele suur. Seega tasub Vabaõhumuuseumil püüelda selle poole, et tõsta majaomanike teadlikkust oma tegevusest, nii et kasulik info jõuaks nendeni, kes seda vajavad. Hetkel teab seda, et Eesti Vabaõhumuuseum pakub infot ja seminare renoveerimise kohta, veerand maapiirkonna eramute omanikest. Märksa rohkem ollakse kursis sellega, et infot saab kohalikest omavalitsustest ja KredExilt. Kommunikatsioonis tuleks rõhku panna sellele, et info pärineb oma ala ekspertidelt, sest nagu uuring näitas, usaldavad majaomanikud renoveerimisotsuste tegemisel valdkonna spetsialiste.

Ilmneb, et peaaegu kõiki meetmeid renoveerimise soodustamiseks hindavad keskmisest veidi kõrgemalt värsked majaomanikud, kes on maja omanud kuni 3 aastat. Seega tuleks nii infot meetmete kohta kui ka meetmete pakkumist suunata just värsketele majaomanikele.

Renoveerimisenõustaja teenust tuleks pakkuda pigem vanemate majade omanikele, kes väärtustavad rohkem sedasorti abi.

Omand ja kasutus: kokkuvõte

Suurem osa vastajatest (4/5) on maja omanikud. 16% vastanutest küll kasutab maja, aga pole selle juriidiline omanik.

90% vastanutest kasutab maja aastaringselt. 7% peamiselt suvel ja 4% peamiselt nädalavahetustel. Valimisse sattus vaid 9 vastajat (1%), kelle maja pole kasutuses, ja mitte ükski osalenu ei plaani oma maja lammutada. Samas võib arvata, et need, kes ei ole oma maja säilitamisest huvitatud, pigem ei hakanudki käesoleva uuringu ankeedile vastama ning reaalsuses on rohkem neid maapiirkonna eramuid, mis kasutusest välja langevad (TalTechi ja MKMi Hoonete rekonstrueerimise pikaajalise strateegia (2020) kohaselt kuni 25%).

Valdavalt on maapiirkondades asuvad eramud ühe leibkonna kasutuses. 9% eramutest kasutab mitu leibkonda.

Enam kui pooled uuringus osalenutest on oma maja omanud üle 20 aasta. Ligi 20% on maja kasutanud 11-20 aastat. Seega $\frac{3}{4}$ vastanutest on küllaltki pikaajagsed omanikud: nad on maja omanud või hallanud üle 11 aasta.

41% maapiirkonna eramutes elavatest inimestest on saanud maja päranduseks. Sama palju on ka neid, kes on maja ostnud. 10% vastajatest ei ole maja omanikud ning 8% on maja ise ehitanud. Piirkondade võrdluses on Harjumaal keskmisest rohkem inimesi, kes on maja ise ehitanud (18% vs keskmine 9%). Saaremaal seevastu on keskmisest enam neid, kes on maja päranduseks saanud (66% vs keskmine 41%).

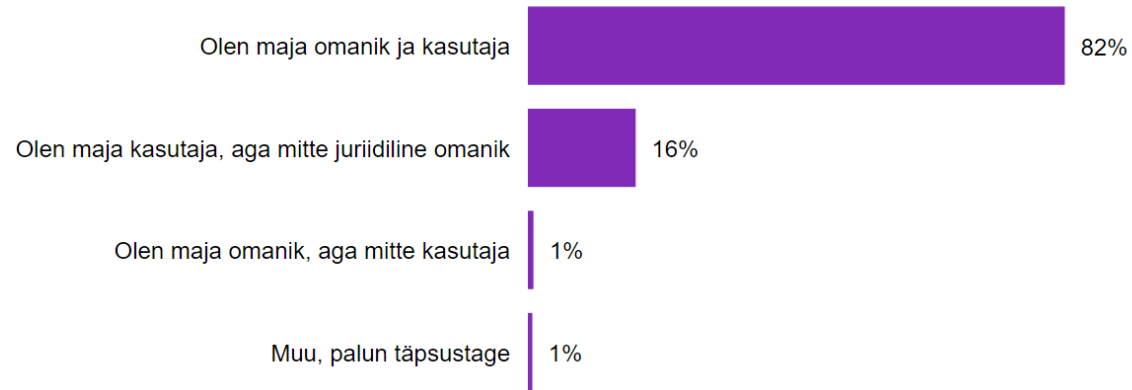
$\frac{2}{3}$ neist, kes on maja ostnud või ise ehitanud, ei ole selleks võtnud pangalaenu. Neist, kellel on pangalaen, peab 7% tasuma laenumakseid alla viie aasta, 9% 5-10 aastat ja 8% 11-20 aastat. 9% jaoks on laenuperiood pikem kui 20 aastat. Ootuspäraselt on laenuperioodi pikkus negatiivses seoses maja omanikuks/haldajaks oldud ajaga: üldjuhul on neil, kes on vähem aega olnud majaomanikud, jäänud rohkem aastaid laenu tasuda. Neil, kes on majaomanikud olnud üle 21 aasta, üldjuhul laenu ei ole.

89% maapiirkondade majaomanikest ei kavatse oma maja järgmise 5 aasta jooksul müüa. 10% on sellele mõelnud ja vaid 1% tahab seda kindlasti teha.

Maja kasutamine

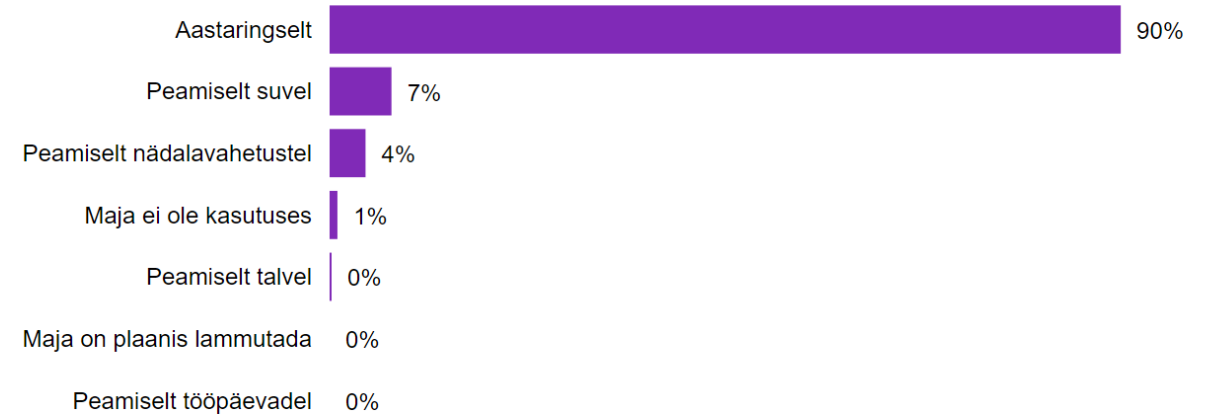
Milline alljärgnevast valikust Teid kõige rohkem iseloomustab?

Kõik vastajad

Kuidas Te elamut kasutate?

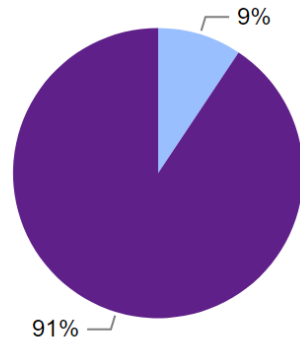
Kõik vastajad

Kes on elamu kasutajad?

Kõik vastajad

● Maja kasutab mitu leibkonda ● Maja kasutab valdavalt üks leibkond

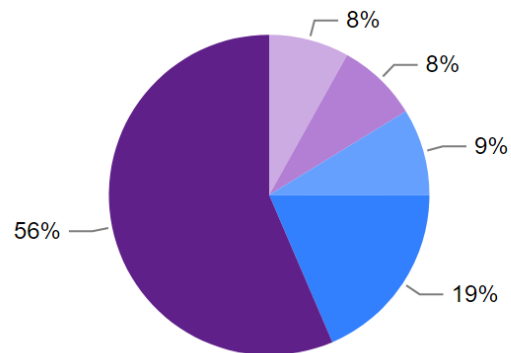

Maja omamine

Kui kaua olete seda maja omanud või hallanud?

Kõik vastajad

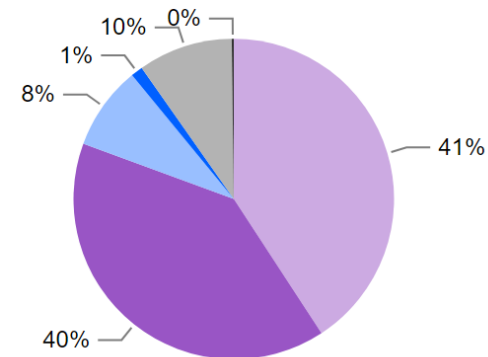
● Kuni 3 aastat ● 4-6 aastat ● 7-10 aastat ● 11-20 aastat ● 21 aastat ja rohkem

Kuidas on maja Teie omandisse jõudnud?

Kõik vastajad

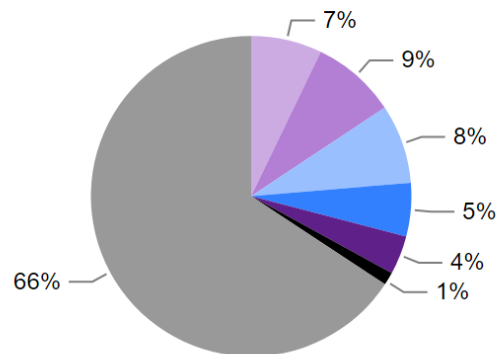
● Pärandus/kingitud ● Ostetud ● Ise ehitasin ● Erastamise käigus ● Ma ei ole maja omanik ● Muu

Mitu aastat peate veel laenumakseid tasuma, et laen saaks makstud?

Need, kes on ostnud või ise ehitanud maja

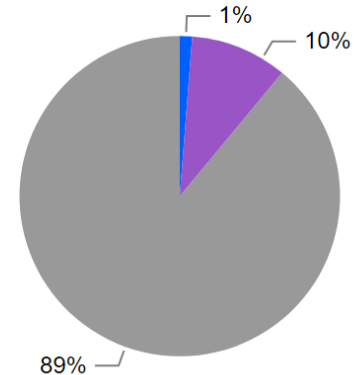
● Alla 5 aasta ● 6-10 aastat ● 11-20 aastat ● 21-25 aastat ● Üle 25 aasta ● Ei mäleta ● Laenu pole

Kas kavatsete seda maja järgmise 5 aasta jooksul müüa?

Maja omanikud

● Jah, kindlasti ● Võib-olla, olen mõelnud ● Ei kavatse

Hoone iseloomustus: kokkuvõte (1/2)

KONSTRUKTSIOON:

Kolmandiku uuringus vaatluse all olnud maapiirkonna eramute ehitusaasta jääb vahemikku 1920-1940ndad. 17% vaadeldud eramutest on ehitatud enne 1920. a. Seega pooled eramud, mille kohta uuringus osalevad majaomanikud vastuseid annavad, on ehitatud enne nõukogude individuaalehituse hoogustumist.

Valdavalt on vaatluse all olevad eramud puitkonstruktsiooniga (62%), 23% on sega- ja 15% kivikonstruktsiooniga. Kõige enam (55%) on palkkonstruktsiooniga eramuid, järgnevad puitsõrestik (23%) ja väike- või suurplokist majad (16%).

SOOJUSALLIKAD:

83% maapiirkonna eramutest köetakse ahju ja/või pliidiga, veerandis kasutatakse õhk-õhk soojuspumpa, 13% on kasutusel halupuiduga köetav keskküttekatel ja 11% elektriküte. Neist, kelle majas on peamine soojusallikas ahi- ja/või pliidiküte, on 25 protsendil ka õhk-õhk soojuspump, 13% elektriküte, 6% halupuiduga köetav keskküttekatel ja 4% õhk-vesi soojuspump.

Enamasti on peamiseks soojuse jaotamise lahenduseks tulekolle (ahi, kamin, pliit või leso). 22% eramutes jaotatakse soojust vesi-radiaatorite ja 16% õhkkütte abil. Vesi-põrandakütet kasutatakse 13% maapiirkonna eramutes.

Suurem osa maapiirkonna eramajaomanikke (91%) ei ole taastuvenergia süsteeme kasutusele võtnud. 7% kasutab päikesepaneele elektri tootmiseks. Alla 1% on neid, kes kasutavad päikesekollektoreid vee soojendamiseks ja salvestavad elektrienergiat akudesse.

ÕHK:

Enamasti toimib maapiirkonna eramutes õhuvahetus loomuliku ventilatsiooni abil (nt tuulutus läbi akende, korstna õhulõõride): nii väidab 95% majaomanikest. Ligi veerandis majapidamistes on kasutusel mehaaniline väljatõmme (nt ajutiselt töötav ventilaator WC-s või pesuruumis). Mehaaniline sissepuhe ja väljatõmme soojustagastusega on kasutusel 3% ja soojustagastusega 2% eramutes. Soojustagastusega väljatõmme on keskmisest sagedamini kasutusel suurimasse sissetulekugruppi jäävate elamuomanike majades.

Hoone iseloomustus: kokkuvõte (2/2)

Suur osa majaomanikest on oma kodu siseõhu kvaliteediga rahul: 77% hindab 10-palli skaalal siseõhu kvaliteeti kõrgemalt kui 5 punktiga ehk positiivselt. Seejuures leiab 15%, et kodus on väga meeldiv siseõhk. Nende hulgas, kes kasutavad oma elamut peamiselt suvel, on keskmisest enam neid, kes hindavad siseõhu kvaliteeti negatiivselt (51% vs 20% nende hulgas, kes kasutavad maja aastaringselt).

78% ei ole märganud siseruumides niiskuskahjustusi. Need, kes on niiskuskahjustusi silmanud, mainivad eelkõige hallitust. Käesoleva uuringu andmete põhjal ei saa välja tuua seost, mis ajal ehitatud elamutes on kõige enam niiskuskahjustusi.

Suvel on enamus maapiirkonna eramute elanikest oma maja temperatuuriga rahul: 70% leiab, et see on paras. 20% peab temperatuuri soojaks või palavaks, 9% aga jahedaks. Suvise temperatuuriga rahulolematuid inimesi on kõige enam nende hulgas, kes elavad okupatsiooniajal ehitatud majades. Neist 11% peab kodu suvist temperatuuri palavaks või väga palavaks (vs keskmiselt 6%).

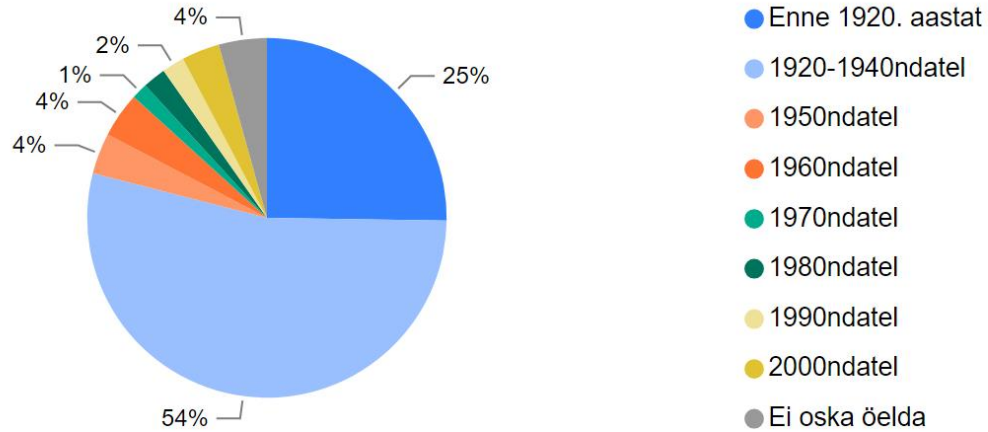
Talvise temperatuuriga rahulolijaid on vähem: 46% peab maja talvist temperatuuri parajaks. 41% leiab, et majas on jahe või külm (sh 3% hinnangul väga külm). 13% majaomanikest peab kodu temperatuuri talvel soojaks ning neid, kes kurdavad palavuse üle, on vaid 1%. Ilmneb, et värskete majaomanike hulgas (st need, kes on maja omanud või hallanud kuni 3 aastat) on keskmisest rohkem neid, kes peavad oma kodu talvist temperatuuri külmaks või väga külmaks (23% vs keskmine 11%).

Veerand maapiirkonna majaomanikest tuulutab kütteperioodil tube ühe korra päevas. Sama palju on ka neid, kes avavad aknaid mõned korrad nädalas. Mitu korda päevas tuulutab tube 14% majaomanikest ehk u iga seitsmes. Peaaegu sama palju (12%) on aga neid, kes ei õhuta tube mitte kunagi. Lisaks ütleb 3% vastajatest, et akende avamine on keerukas või võimatu.

Hoone ehitusaeg ja konstruktsioon

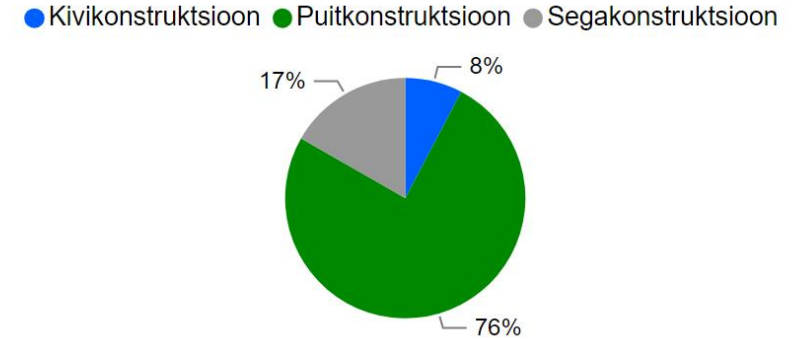
Millal on Teie elamu ehitatud?

Kõik vastajad

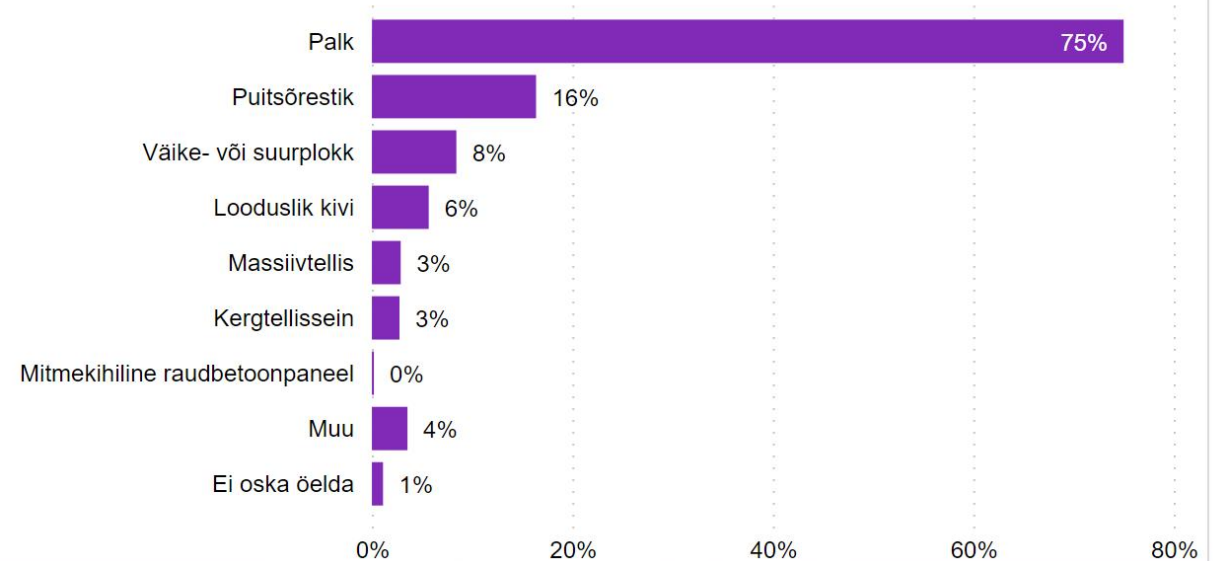
Millise konstruktsiooniga on Teie maja välisseinad?

Kõik vastajad

Palun täpsustage oma maja välisseinte konstruktsiooni.

Kõik vastajad

Detailne konstruktsioon

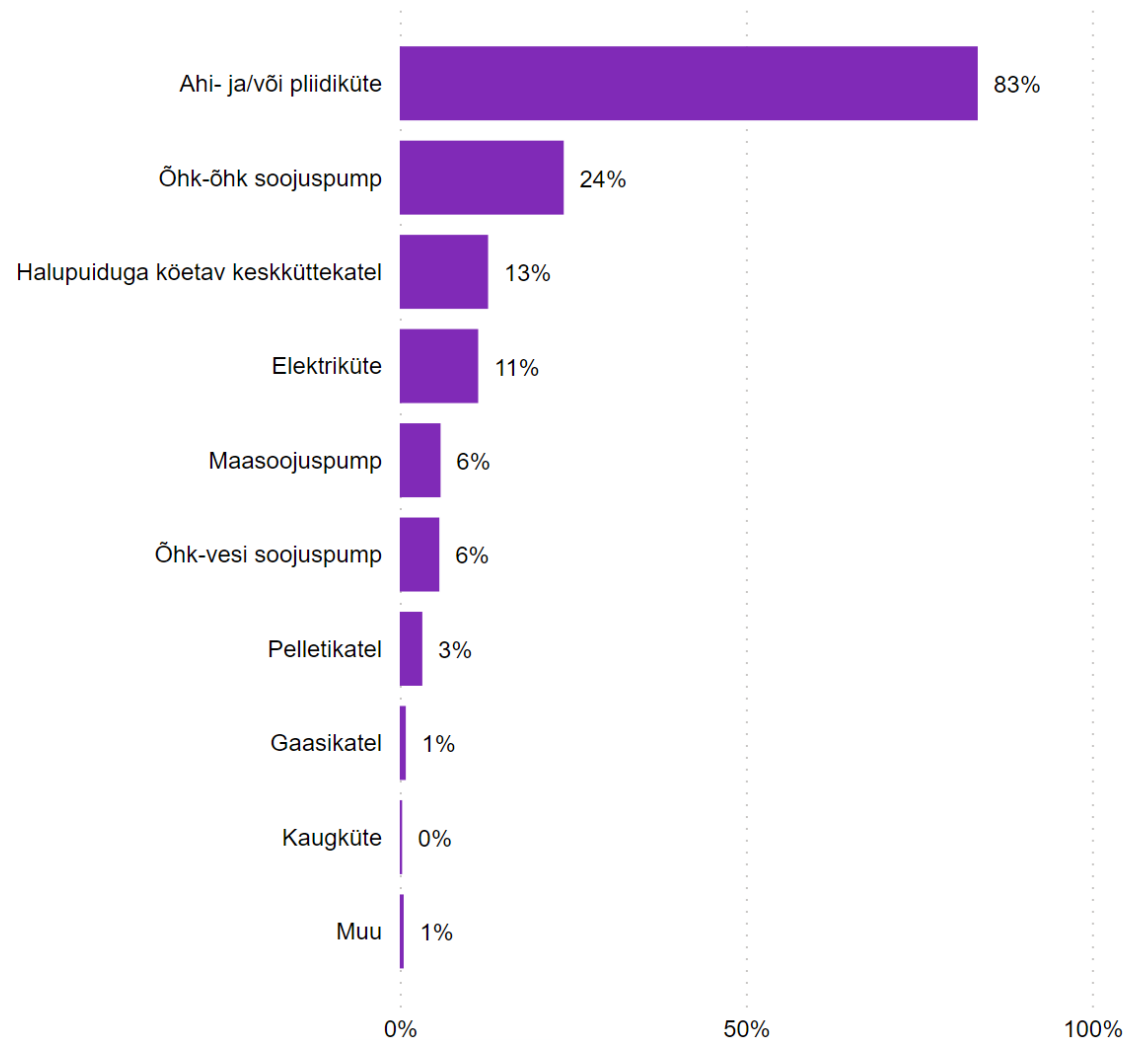
	Millise konstruktsiooniga on Teie maja välisseinad?					
	Puitkonstruktsioon		Kivikonstruktsioon		Segakonstruktsioon	
Vastuste arv	604		149		225	
Osakaal kõigist eramutest (%)	61,8		15,2		23	
Palun täpsustage oma maja välisseinte konstruktsiooni	Vastuste arv	% vastavast konstruktsioonist	Vastuste arv	% vastavast konstruktsioonist	Vastuste arv	% vastavast konstruktsioonist
puitsõrestik (nt Nõmme sein)	158	26,2	4	2,7	65	28,9
palk	465	77	3	2	65	28,9
massiivtellis	1	0,2	30	20,1	16	7,1
kergetellissein (n-õ Harju, Gerard, Rolok, Nopsa sein)	1	0,2	34	22,8	28	12,4
väike- või suurplokk	4	0,7	70	47	82	36,4
looduslik kivi	6	1	13	8,7	28	12,4
mitmekihiline raudbetoonpaneel	0	0	3	2	7	3,1
muu, palun täpsustage	8	1,3	3	2	20	8,9
ei oska öelda	6	1	4	2,7	10	4,4

Tabelis on esitatud maja konstruktsiooni täpsem jaotus. Puitkonstruktsiooniga majad on valdavalt palgist (77%) ja vähem puitsõrestikul (26,2%). Nagu tabelist näha, on eramuomanikel tekkinud küsimusele vastates ka mõningast segadust: nii on puitkonstruktsiooniga majade omanikud märkinud välisseinte detailsema konstruktsiooni puhul ka looduslikku kivi ning väike- ja suurplokki ja tellist. Kivikonstruktsiooniga majade omanikud on seevastu välisseinte materjali puhul maininud ka puitsõrestikku ja palki.

Hoone soojusallikad ning õhuvahetus

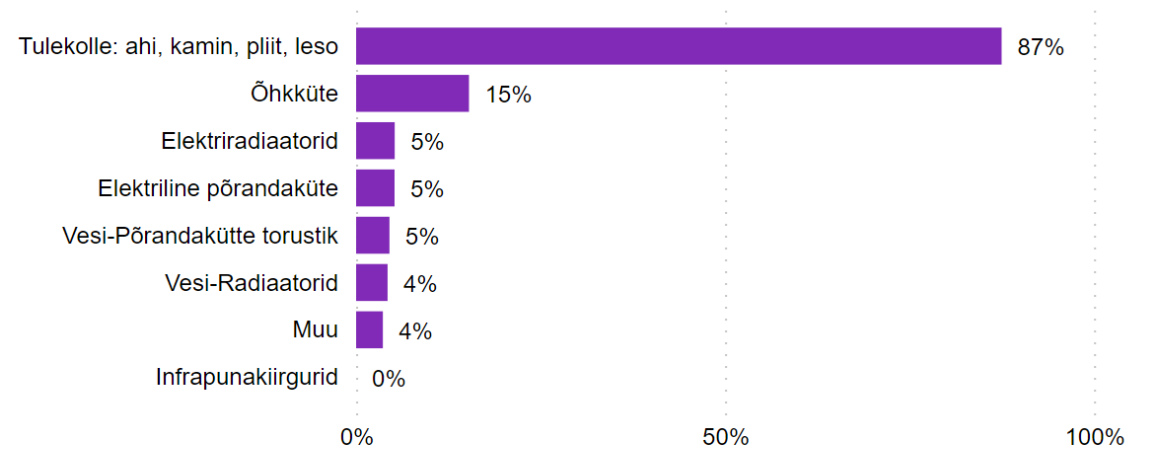
Millised on Teie maja peamised soojusallikad?

Kõik vastajad

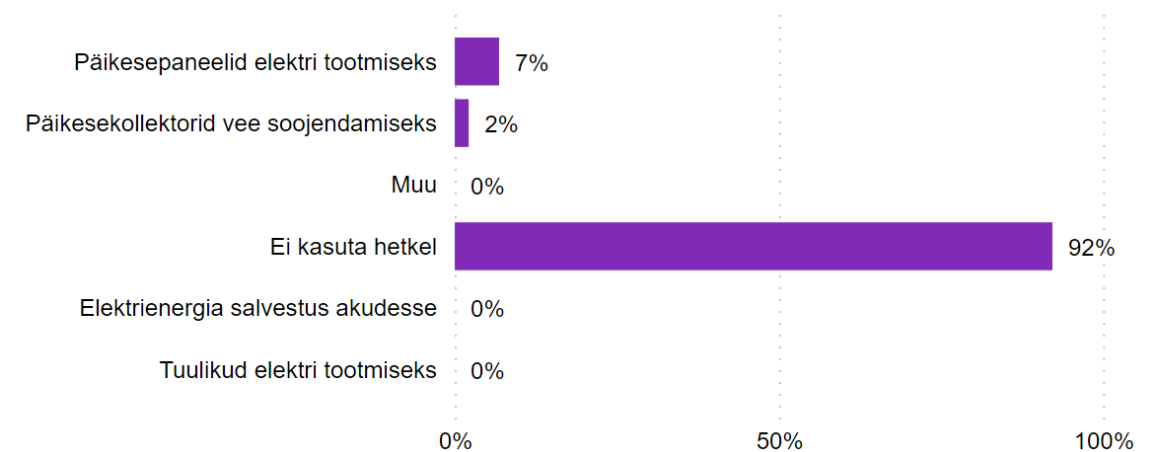
Milline on hoone peamine soojuste jaotamise lahendus?

Kõik vastajad

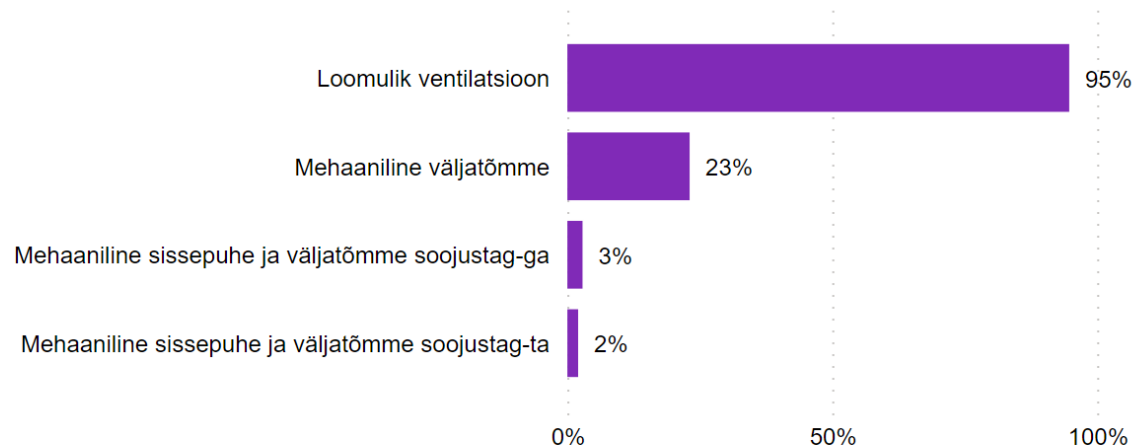
Millised taastuvenergia süsteemid on Teie majas kasutusel?

Kõik vastajad

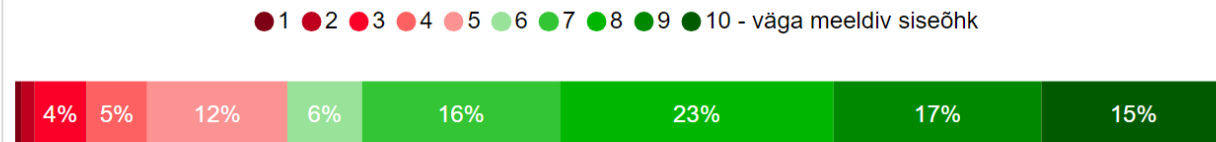
Millised õhuvahetuslahendused/-süsteemid on Teie majas kasutusel?

Kõik vastajad

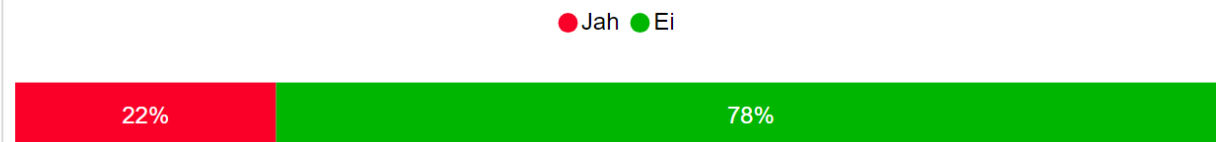
Kui rahul olete oma maja siseõhu kvaliteediga?

Kõik vastajad

Kas Te olete märganud siseruumides niiskuskahjustusi?

Kõik vastajad

Kuidas tajute oma maja temperatuuri...

Kõik vastajad

● Väga külm ● Külm ● Jahe ● Paras ● Soe ● Palav ● Väga palav

... talvel?

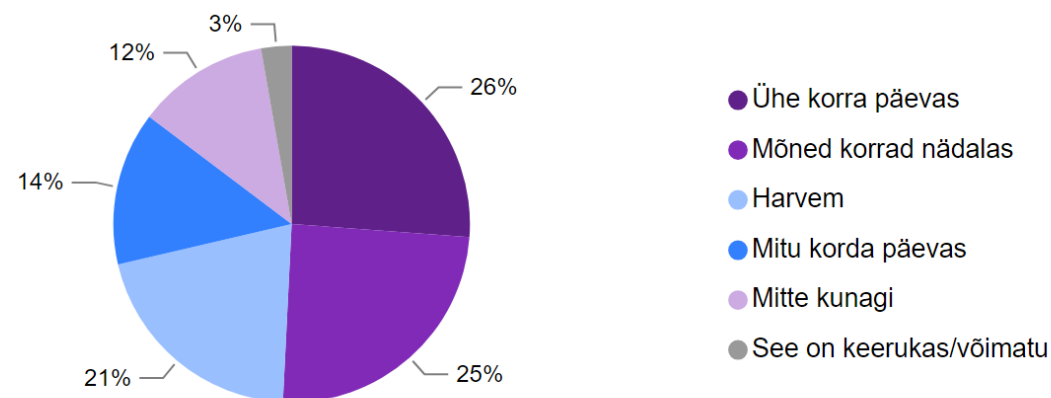

... suvel?

Kui tihti avate oma maja aknaid ruumide õhutamiseks kütteperioodil?

Kõik vastajad

Ventilatsioon vs niiskuskahjustused

Millised õhuvahetuslahendused või -süsteemid on Teie majas kasutusel?			Jah, on märganud siseruumides (eriti pesuruumides) niiskuskahjustusi (leke, hallitus jm)	
	Vastanute arv	Osakaal (%)	Vastanute arv	Osakaal kõigist antud õhuvahetuslahenduse omanikest (%)
<i>Kokku uuringus osalenuid</i>	978	100	211	100
loomulik ventilatsioon (tuulutus läbi akende, korstna õhulõõride)	926	94,7	205	22,1
mehaaniline väljatõmme (nt ajutiselt töötav ventilaator WC-s või pesuruumis)	226	23,1	38	16,8
mehaaniline sissepuhe ja väljatõmme soojustagastusega	28	2,9	5	17,8
mehaaniline sissepuhe ja väljatõmme soojustagastuseta	20	2	1	5

Võrreldes kasutusel oleva õhuvahetuslahenduse ja niiskuskahjustuste seost, ilmneb, et 22% neist, kellel on kodus loomulik ventilatsioon, on märganud niiskuskahjustusi. Kõige vähem on niiskuskahjustusi märganud need, kellel on mehaaniline sissepuhe ja väljatõmme soojustagastuseta. Samas on selliseid vastajaid väga vähe, mistõttu tuleb arvestada suurema valimiveaga.

Vastajaid said õhuvahetuslahenduse osas märkida mitu vastusevarianti, mistõttu ei tule teise veeru summaks 100%.

Hoone seisukord: kokkuvõte (1/2)

Maja seisukorra hindamisel on maapiirkondade eramute omanikud kõige enam rahul **elektrisüsteemi** ja **akendega**: $\frac{3}{4}$ vastajatest leiab, et need on vähemalt korras, seejuures 40% peab akende ja 36% elektrisüsteemi seisukorda väga heaks. Elektrisüsteemiga on keskmisest rahulolevamad need, kes on oma maja ise ehitanud (nende keskmine hinnang 4-palli skaalal 3,42 vs üldkeskmine 3,07). Elektrisüsteemiga on keskmisest vähem rahul Valgamaal elavad majaomanikud (keskmine hinne 2,62) ja need, kes kasutavad maja peamiselt suvel (2,6). Ka akende seisukorra suhtes on keskmisest olulisemalt kriitilisemad need inimesed, kes kasutavad oma maja valdavalt suvel (keskmine 2,26).

Kõige madalamalt hinnatakse **vundamendi ja välisseinte** seisukorda (keskmised hinnad vastavalt 2,58 ja 2,61). Nende seisukorda peab väga heaks vaid umbes iga kuues eramuomanik (vastavalt 15% ja 18%). Vundamendi ja välisseinte seisukorda peab halvaks iga kaheksas majaomanik (12%). Nii vundamendi kui välisseinte puhul paraneb hinnang seisukorrale üldiselt maja ehitusaasta kasvades.

Pesuruumide ja kanalisatsiooni puhul antakse kõige rohkem äärmuslikke hinnanguid: 20% ehk iga viies maapiirkonna eramu omanik väidab, et tema majas puuduvad või on halvas seisukorras pesuruumid, 18% ütleb sama kanalisatsiooni kohta. Samas u kolmandik majaomanikest peab pesuruumide seisukorda väga heaks ja kanalisatsiooni hindab väga heaks lausa 36%. Nii pesuruumide kui kanalisatsiooniga on oluliselt rohkem rahul need, kes elavad oma majas aastaringelt.

Kõigi majasosade seisukorraga on **kõige rohkem rahul kõrgeimasse sissetulekugruppi** jäävad elanikud. **Keskmisest vähem rahul on need, kes kasutavad maja peamiselt suvel**. Viimasel juhul võib muidugi eeldada vastupidist seost ehk et maja kasutataksegi valdavalt suvel, sest selle seisukord ei ole aastaringseks kasutamiseks piisavalt hea. Maja päritolu lõikes hindavad oma eramu seisukorda teistest **kõrgemalt need, kes on selle ise ehitanud**, ja madalaimalt need, kes ei ole ise maja omanikud. Need, kellel on kindel plaan oma maja järgmise 5 aasta jooksul müüa, peavad oma maja seisukorda paremaks kui need, kes müüa ei soovi või pole oma müügiplaanides veel kindlad.

Hoone seisukord: kokkuvõte (2/2)

Maja ja selle lähiümbruse juures hinnatakse kõige kõrgemalt **krundi planeeringut** (4-punkti skaalal keskmine hinne 3,22), **maja asukohta** (3,19) ja **suurust** (3,17). Üldiselt on neis küsimustes erinevate sihtgruppide hinnangud suhteliselt sarnased. Maja **asukohaga** on piirkondade võrdluses **kõige vähem rahul jõegevamaalased** (2,97) ning **kõige rohkem rahul Harjumaa elanikud** (3,32).

Maja suurust hindavad keskmisest pisut **madalamalt need, kes kasutavad maja peamiselt suvel** (2,96), **jagavad elamist mitme leibkonna vahel** (2,97) ning **plaanivad maja lähitulevikus kindlasti müüa** (2,89). Taaskord võib viimasel juhul olla tegemist vastupidise seosega ehk et maja müügi soov ongi tingitud rahulolematusest eramu suurusega.

Suurimat rahulolematust põhjustavad **elektriarved**: 15% maamajade omanikest ei ole nendega üldse rahul ja 31% pigem pole rahul. Keskmine hinnang elektriarvetega rahulolule on 2,45. Võib arvata, et seda tulemust mõjutasid uuringu läbiviimisele eelneva aasta kõrged elektri hinnad. Samas on siiski enam kui pooled elanikest (52%) oma elektriarvete suurusega pigem või väga rahul. **Kõige kõrgemasse sissetulekugruppi** jäävate majaomanike hulgas on vähem neid, kes pole oma elektriarvetega rahul. **Madalaim rahulolu** on piirkondade lõikes **Valgemaal** (keskmine hinnang 2,18), **Ida-Virumaal** (2,31) ja **Viljandimaal** (2,33). Maja ehitusaasta võrdluses on **1950ndatel ehitatud eramute omanikud elektriarvetega kõige vähem rahul** (2,26).

Küttekulude suurusega ei ole üldse rahul iga kümnes majaomanik ja pigem pole rahul iga neljas. Seega kokkuvõttes on küttekulude suurusega rahulolematud 37% maapiirkondade eramute omanikest (keskmine hinnang 2,65). Küttekuludega on **vähem rahul need, kelle maja on ehitatud 1980ndatel või 1990ndatel** (keskmine 2,54).

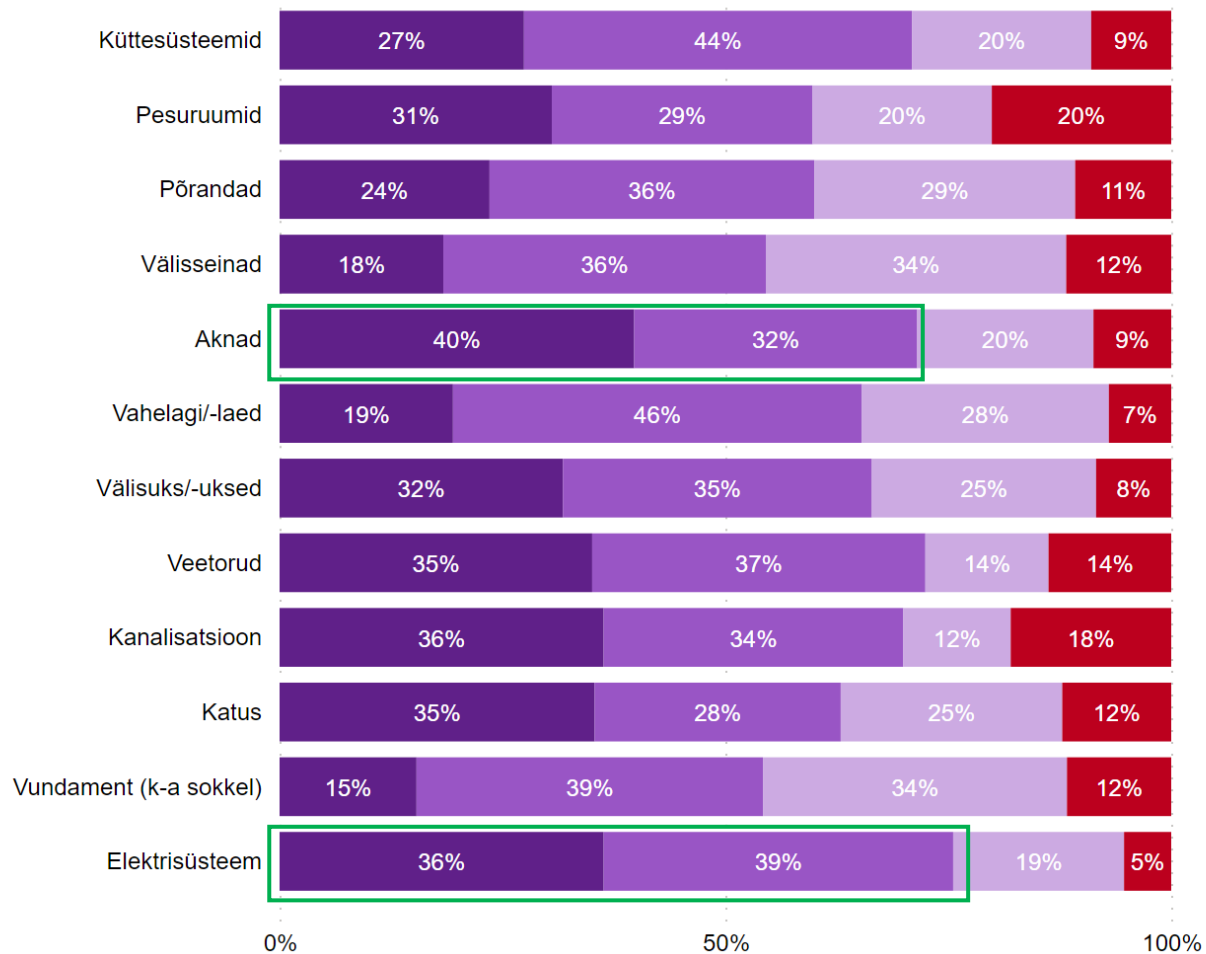
Majaomanikel oli võimalik põhjendada, **mis neid oma maja juures kõige enam häirib**. Enim mainiti seda, et maja ei pea sooja ning kogu maja vajab renoveerimist või remonti. Eraldi mainiti ka vajadust katus vahetada ning kanalisatsiooni puudumist.

Majaosade seisukord ja rahulolu maja lähiümbrusega

Kirjeldage palun oma majaosade seisukorda.

Kõik vastajad

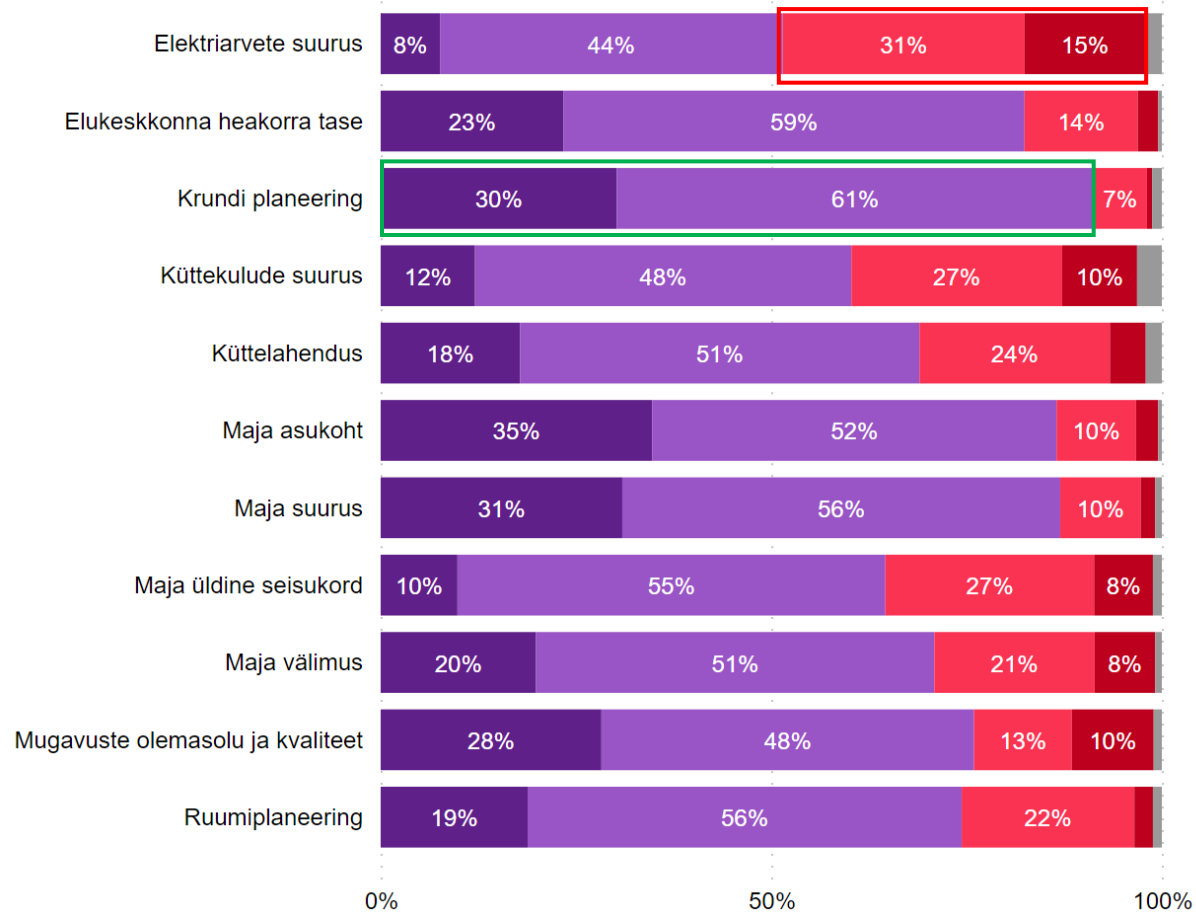
● Väga hea seisukord ● Korras ● Rahuldav seisukord ● Puudub/ halb seisukord

Kui rahul Te olete järgmiste aspektidega oma maja ja selle lähiümbruse puhul?

Kõik vastajad

● Väga rahul ● Pigem rahul ● Pigem ei ole rahul ● Üldse ei ole rahul ● Ei oska vastata

Renoveerimise vajadus: kokkuvõte (1/2)

Umbes iga kuues majaomanik (16%) leiab, et tema maja on piisavalt põhjalikult renoveeritud. Suurem osa majaomanikest arvab siiski, et maja vajab veel renoveerimist või ei ole seda üldse tehtud.

Neist, kes arvavad, et maja vajab (veel) renoveerimist, ei oska pisut enam kui pooled välja tuua, millises etapis nad hetkel renoveerimistöödega on, sest nad renoveerivad maja osade kaupa. 28% ei ole renoveerimist veel alustanud, aga plaanib seda teha. 11% ei plaani renoveerimist. Keskmisest rohkem on neid, kes ei kavatse renoveerimist ette võtta, vanemate kui 65 aastaste, madalama sissetulekuga ning enam kui 21 aastat majaomanik olnute seas.

Juhul, kui maja on renoveerimata või vajab veel renoveerimist, on **kõige sagedamini juba tegeldud akende ja elektrijuhtmestiku väljavahetamisega**. Aknad ja elektrisüsteem olid ka need maja osad, mille seisukorraga omanikud olid kõige rohkem rahul.

Kõige olulisemaks peetakse renoveerimisel maja soojustamisega seotud tegevusi: välisseinte, pööninglae või katuse, vundamendi ja/või sokli soojustamist. Ka hoone seisukorra hindamisel tõid omanikud kõige enam välja just **vundamendi ja välisseinte kehva seisukorda**. Kui välisseinte soojustamist peavad suhteliselt võrdselt oluliseks erinevas vanuses majade omanikud, siis pööninglae või katuse, vundamendi ja/või sokli ning põrandate soojustamist peavad vajalikumaks enne 1980ndaid ehitatud majade omanikud.

Lisaks maja soojustamisele on omanike arvates oluline ka fassaadikatte ja katuse vahetus, maja õhupidavuse parandamine ja küttesüsteemi uuendamine. Kõige vähem oluliseks küsitluses etteantud tööde nimekirjast peetakse päikesepaneelide paigaldamist, õhuvahetuse parandamist ning sademevee ärajuhtimist. Päikesepaneelide paigaldamist peavad keskmisest olulisemaks kõrgema sissetulekuga majaomanikud. Seega **kokkuvõttes soovivad renoveerimist vajavate majade omanikud eelkõige muuta maja soojakindlamaks ja hoida kulusid kokku, seejärel mugavamaks ja turvalisemaks** (vee- ja kanalisatsioonisüsteemi uuendamine, elektrijuhtmestiku väljavahetamine) **ning alles seejärel tulevad muud tegevused** (õhuvahetuse parandamine, päikesepaneelide paigaldamine).

Renoveerimise vajadus: kokkuõte (2/2)

Need, kelle maja on juba renoveeritud, on peamiselt tegelenud akende renoveerimise ja vahetuse (77%), elektrijuhtmestiku väljavahetamise (75%), katusekatte vahetuse (72%), välisseinte soojustamise (71%) ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi uuendamisega (70%). Seega enamasti on tehtud neid töid, mille teostamist peavad oluliseks ka need, kellel renoveerimine veel ees või pooleli.

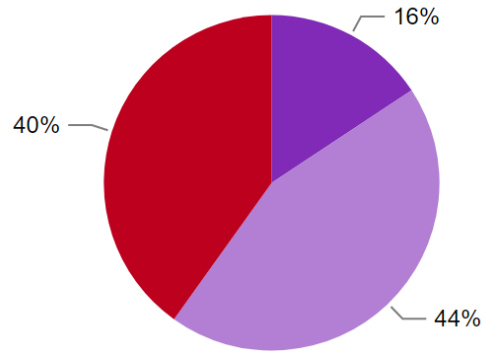
Samamoodi peavad ka need, kelle maja on juba renoveeritud, ilmselt kõige vähemvajalikeks töödeks päikesepaneelide paigaldamist, õhuvahetuse parandamist ja hoone vertikaalplaneeringuga tegelemist, sest need on tööd, mida on kõige vähem tehtud. Omandi tekkimise liigi võrdluses on nende hulgas, kes on maja ise ehitanud, keskmisest rohkem neid, kes väidavad, et majas polegi renoveerimistöid tehtud, sest selle järgi puudub vajadus. Hoone ehitusaasta võrdluses selgub, et 1980ndatel ja hiljem ehitatud majade omanikud on keskmisest harvem tegelenud vee- ja kanalisatsioonisüsteemi uuendamisega. Tõenäoliselt pole see tegevus antud ajastu majades veel vajalik olnud.

Praegune seis: renoveerimata või vajab veel renoveerimist

Kas Teie arvates on Teie elamu piisavalt põhjalikult renoveeritud?

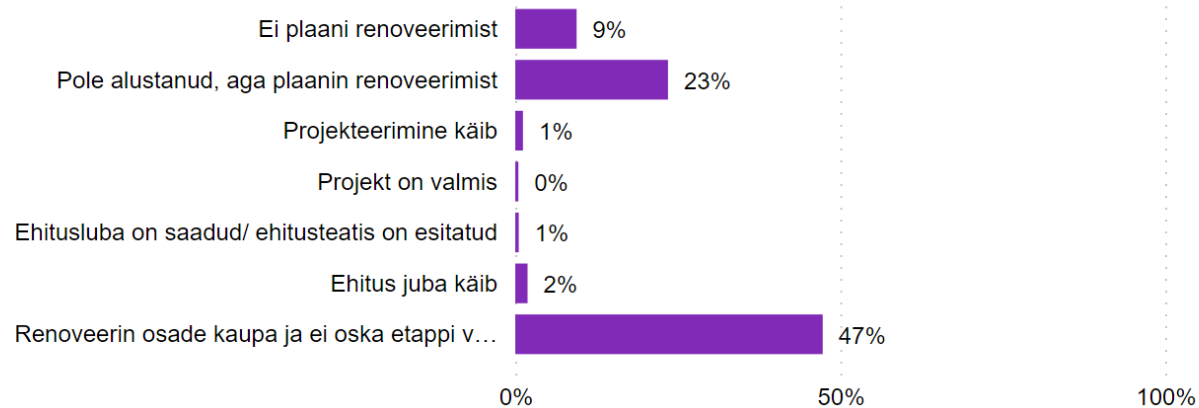
Kõik vastajad

● Jah ● On osaliselt renoveeritud, aga on veel teha ● Ei

Millises etapis olete oma maja renoveerimisega?

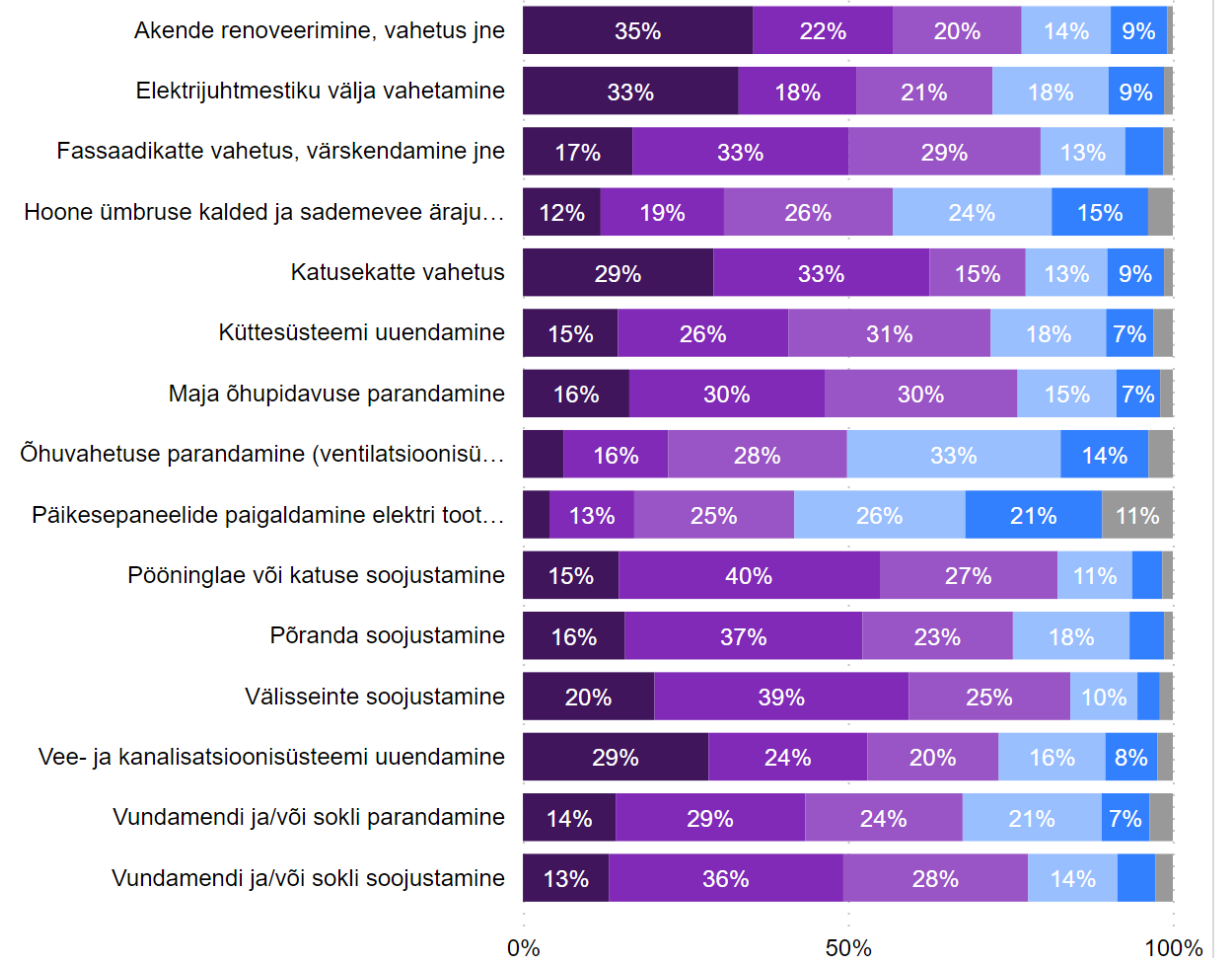
Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

Millised renoveerimistööd on Teie majas kindlasti vaja ära teha?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Tööd on juba tehtud ● Väga oluline ● Pigem oluline ● Pigem ebaoluline ● Üldse ei ole oluli... ● Ei oska öelda

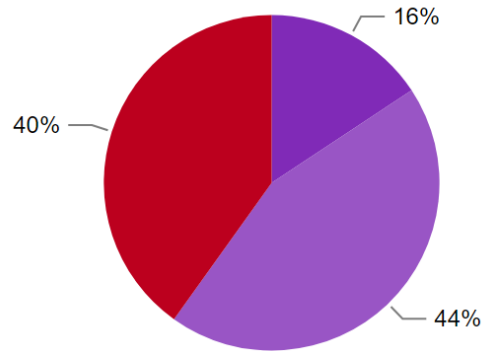

Praegune seis: renoveeritud

Kas Teie arvates on Teie elamu piisavalt põhjalikult renoveeritud?

Kõik vastajad

● Jah ● On osaliselt renoveeritud, aga on veel teha ● Ei

Millised renoveerimistööd on Teie majas tehtud?

Need, kelle kodu on põhjalikult renoveeritud

Renoveerimise meelsus (1/2)

Peamine motivaator maja renoveerimiseks on soov **vähendada kulusid energiale**: nii arvab 94% maapiirkondade eramute omanikest. Küllalt palju on ka neid, kelle peamine **eesmärk on energiat säästes keskkonda hoida** (85%) ja **maja üldiselt värskendada** (81%). 61% elanikest renoveeriks maja selleks, et **tõsta kinnisvara väärtust**. Sama palju on ka neid, kes soovivad **säilitada maja algupärast arhitektuuri**. Viimane on eriti oluline neile, kelle maja on ehitatud enne okupatsiooni (keskmine hinne 2,98 vs üldkeskmine 2,79).

Vaid 14% majaomanikust tahab maja renoveerida seetõttu, et see pole praegu elamuna kasutusel ning soov on muuta maja elamiskõlblikuks. Eriti vähe motiveerib see eesmärk 1980ndatel ja hiljem ehitatud majade omanikke.

Omanikud küll hindavad oma maja, kuid ei ole niivõrd veendunud, et majal on oluline väärtus kultuuripärandina. 91% maapiirkonna majaomanikest leiab, et maja on talle emotsionaalselt väärtuslik. Ajaloolist arhitektuuri väärtustab 77% maapiirkonna eramuomanikest. Keskmisest olulisem on see nende jaoks, kes elavad enne okupatsiooni ehitatud majades; samuti neile, kes ei ela oma majas igapäevaselt.

72% usub, et olulist energiatõhusust võib saavutada, säilitades samal ajal elamu arhitektuurse väärtuse. Antud väidet usuvad pigem need, kes elavad vanemates (enne okupatsiooni ehitatud) majades ning vähem need, kelle maja ehitusaasta on 1980ndatel või hiljem.

Umbes pool maapiirkonna majaomanikest usub, et tema maja on hea näide oma ajastu arhitektuurist ning selle tervikilme väärivad säilitamist. Vähem on neid, kes leiab, et tema majal on huvitav ajalugu või väärtuslikke detaile, mis väärivad säilitamist.

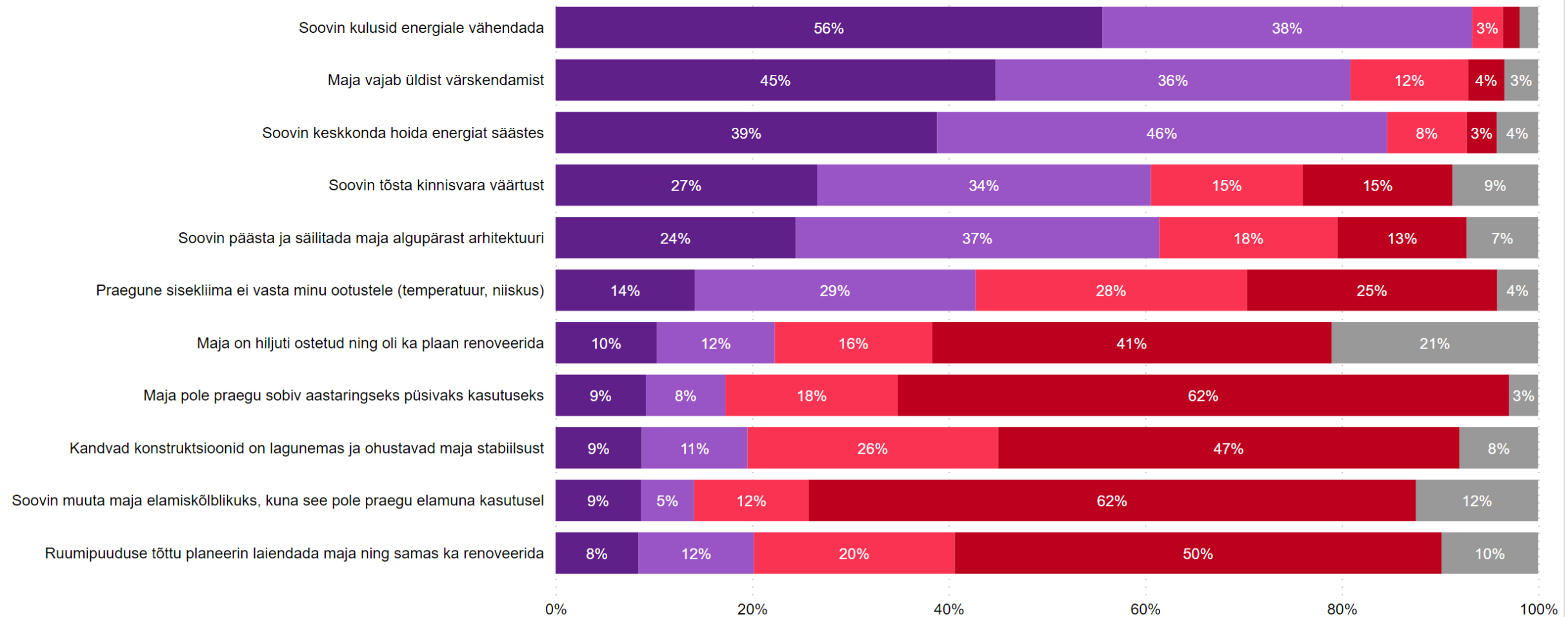
Suhteliselt levinud on seisukoht, et maja terviklik ja algupärast ilmet arvestav renoveerimine on kallis ja keeruline ettevõtmine. Nii usub ligi 3/4 majaomanikest. Samas motiveerib teiste, juba renoveeritud majade nägemine ka ülejäänud majaomanikke ning paneb mõtlema, et ka nemad võiks oma eramu korda teha. Positiivne on see, et ligi 2/3 omanikest nõustub, et renoveerimine on tasuv ettevõtmine. Paraku on sama palju ka neid, kes on kuulnud, et renoveerimisega on kaasnenud palju ehitusvigu. Seega kokkuvõttes leitakse, et **renoveerimine on kallis ja kulukas ning sellega võib kaasneda palju ehitusvigu, kuid samas on see ka tasuv ettevõtmine.**

Renoveerimise meelsus ja võimekus 1

Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega selle kohta, mis innustab Teid peamiselt oma maja renoveerima?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Renoveerimise meelsus ja võimekus 2

Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega?

Kõik vastajad

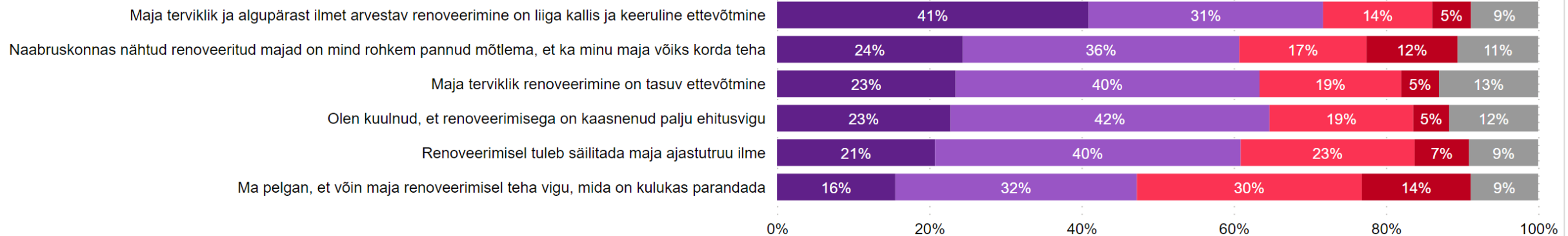
● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Renoveerimise barjäärid ja abi: kokkuvõte

Peamised barjäärid renoveerimisel on seotud **raha ja ajaga**: renoveerimiseks **pole piisavalt vaba raha** (väitega nõustub 93%), seda **ei peeta kiireloomuliseks ettevõtmiseks** (nõustub 79%), **puudub laenuvõimekus** (67%) ja **piisav aeg** (74%). Umbes pooled maapiirkondade majaomanikest arvavad ka seda, et neil ei ole renoveerimiseks piisavalt teadmisi või oskusi. Vaba raha puudumine on keskmisest vähemolulisem takistus nende jaoks, kes on oma maja ise ehitanud (keskmine hinne 4-punkti skaalal 3,36 vs üldkeskmine 3,64) ning kelle sissetulek on kõrgeim (3,25).

Kolmandik maapiirkonna majaomanikest ei pea **terviklikku renoveerimist** oluliseks. See arvamus on keskmisest levinum vanemate kui 75 aastaste, kõige madalamasse sissetulekugruppi jäävate ja selliste majaomanike hulgas, kes on oma maja ise ehitanud. Samas valdava osa (2/3 jaoks) on see siiski oluline tegevus.

Kõige vähem oluliseks barjääriks peetakse **huvi puudust antud maja säilitamise vastu**: nii arvab vaid 4% vastajatest. Seega on valdaval osal maapiirkonna majaomanikest huvi oma maja säilitada.

Kuna peamiseks takistuseks renoveerimisel on rahapuudus, on ilmne, et sellest tulenevad ka ettepanekud, mis aitaks maja terviklikule renoveerimisele kaasa. **Suurimat abi nähakse renoveerimistoetuses**: selle väitega nõustub 89% vastajatest. Seejuures ei erine vastused antud küsimusele oluliselt sõltuvalt sellest, milline on majaomaniku sissetulek. Keskmisest suuremat abi näevad renoveerimistoetuses n-ö värsked majaomanikud (need, kes on maja omanud kuni 3 aastat).

Lisaks rahalisele toetusele tuleks kasuks ka tugi teadmiste pakkumise näol. $\frac{3}{4}$ maapiirkonna majaomanikest leiab, et neid aitaks asjatundliku **renoveerimisnõustaja** olemasolu. Nõustaja abi hindavad eriti vanemate majade omanikud ning vähemtähtsaks peavad sellist teenust 1980ndatel ja hiljem ehitatud majade omanikud. Samuti tuleks kasuks **renoveerimisalane infoportaal** (69%). Mida noorem majaomanik, seda suuremat kasu ta infoportaalist näeb. Samas on vastupidine seos maja ehitusaastaga: mida vanema majaga on tegemist, seda kasulikumaks lahenduseks peab omanik infoportali olemasolu. Suhteliselt võrdselt on neid, kes peavad kasulikuks abimeetmeks renoveerimisotstarbelist soodustusega laenu ja renoveerimise mahtude ja maksumuse tasuvusarvestamist võimaldavat kalkulaatorit (64%).

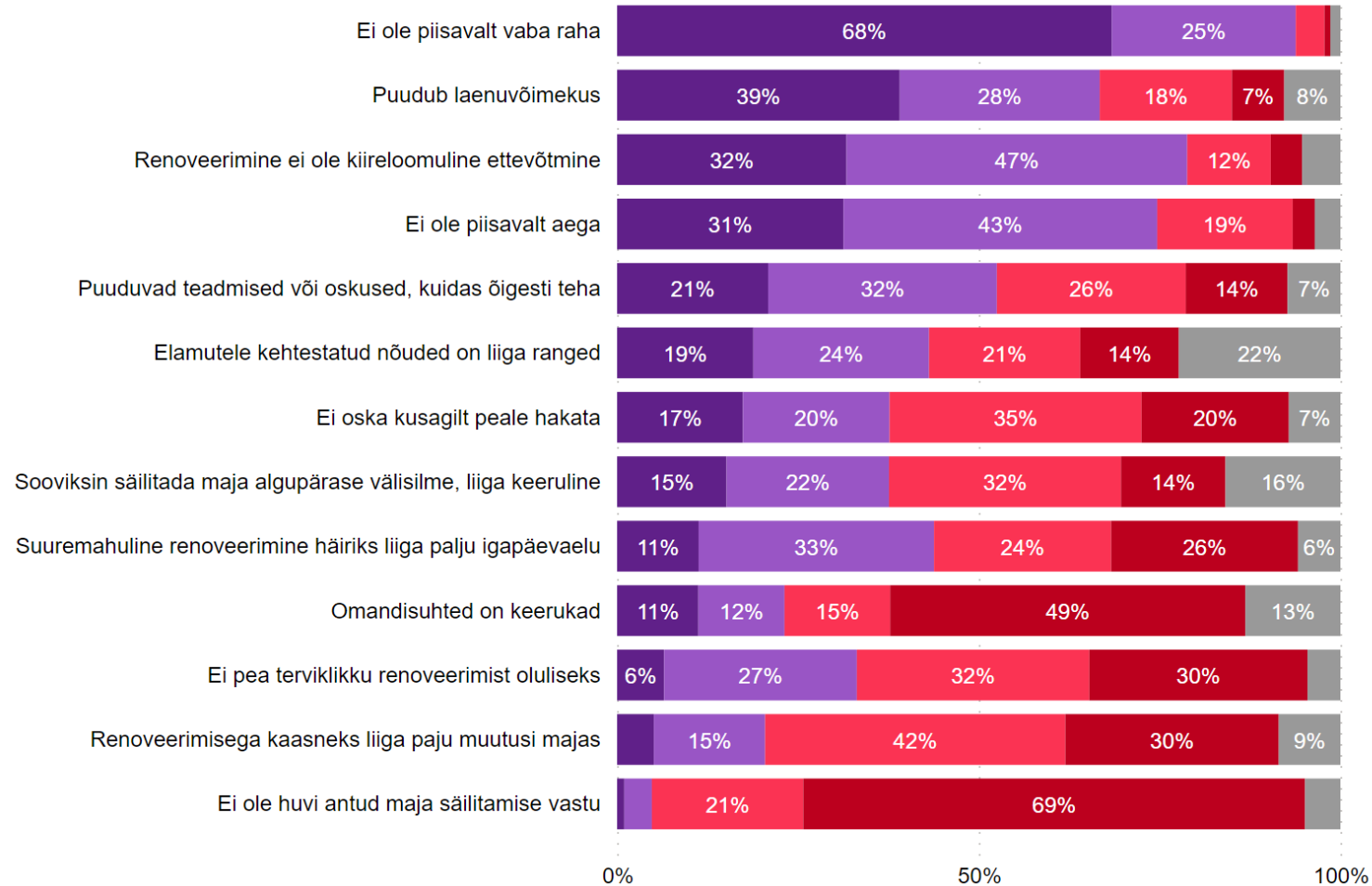
Kokkuvõttes ilmneb, et peaaegu kõiki meetmeid renoveerimise soodustamiseks hindavad keskmisest veidi kõrgemalt värsked majaomanikud, kes on maja omanud kuni 3 aastat.

Barjäärid renoveerimisel

Millised on Teie jaoks suurimad barjäärid renoveerimisel?

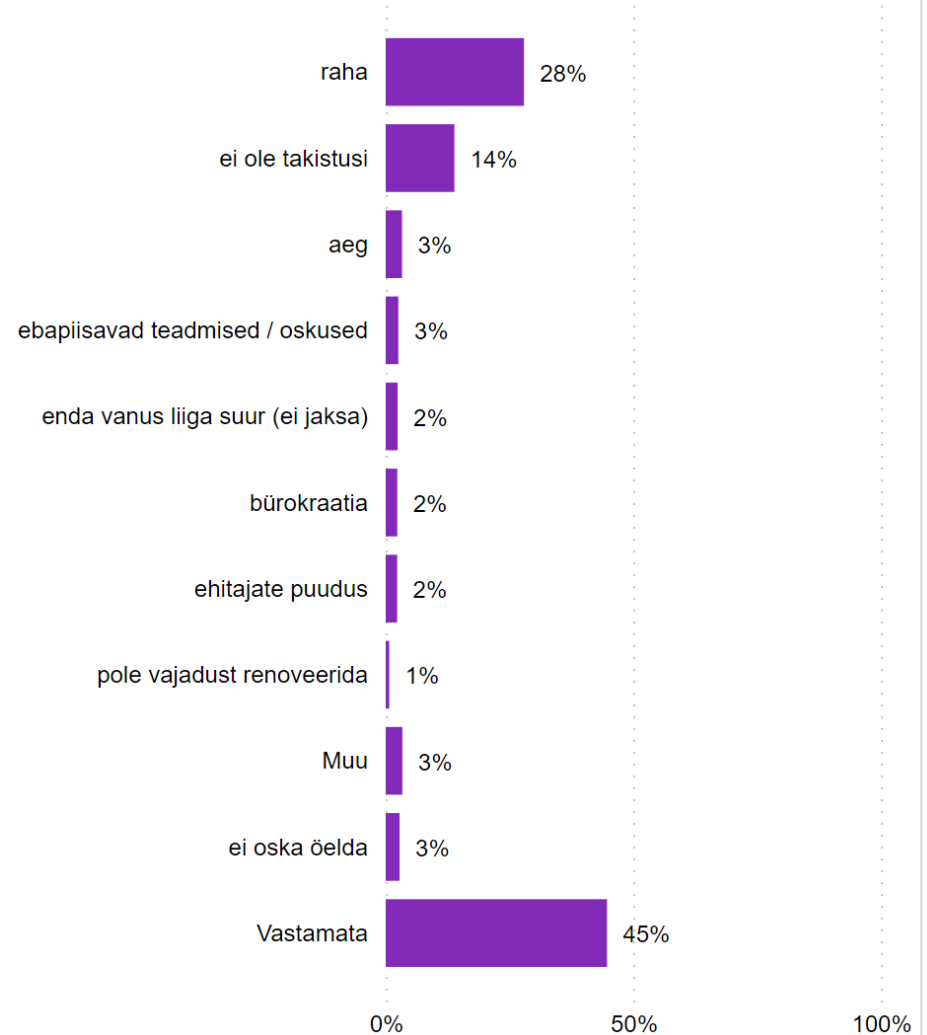
Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Kas on veel mõni oluline barjäär?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

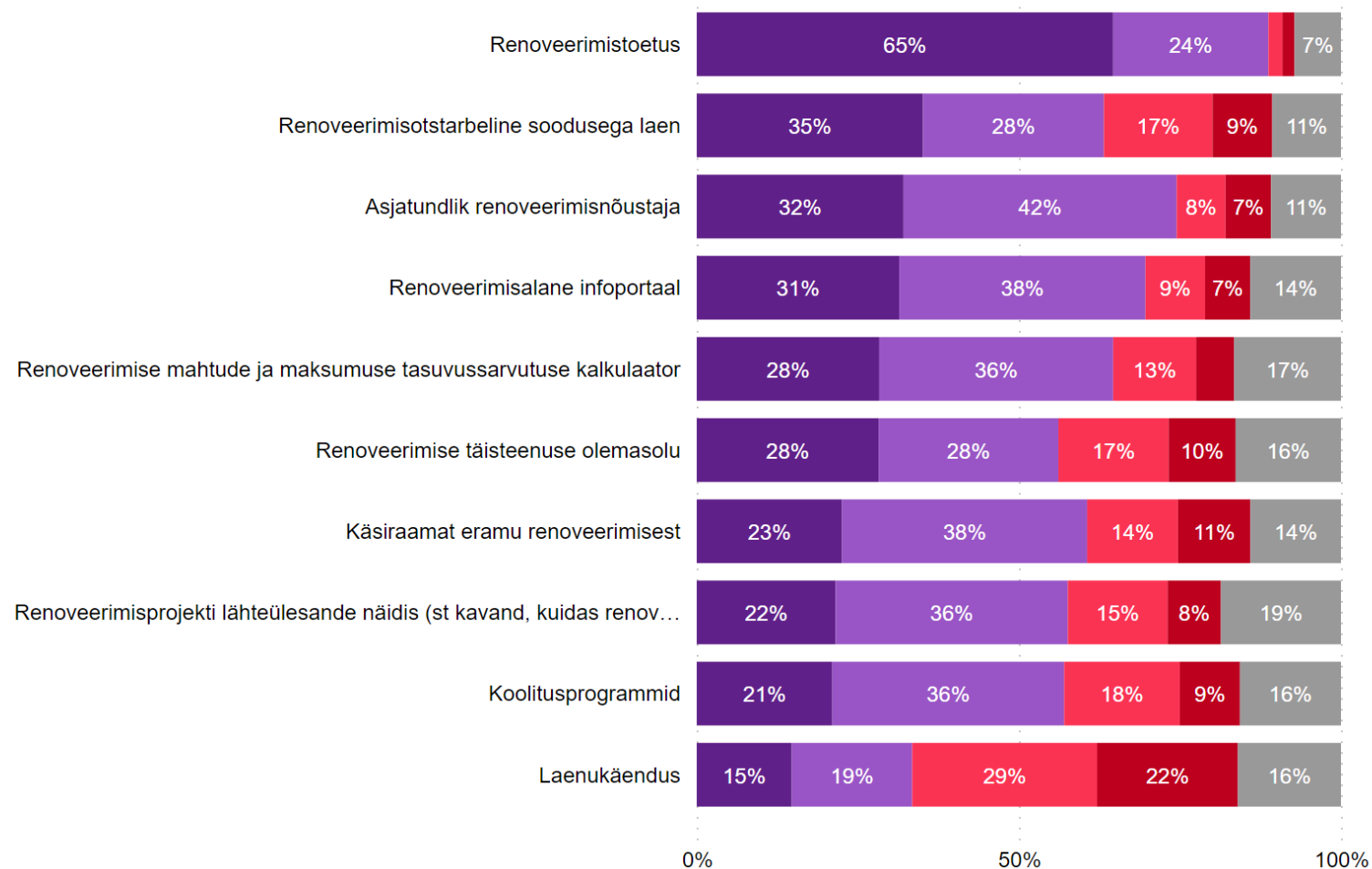

Võimalikud abiallikad renoveerimisel

Mis järkevast aitaks Teid kõige enam maja terviklikule renoveerimisele lähemale?

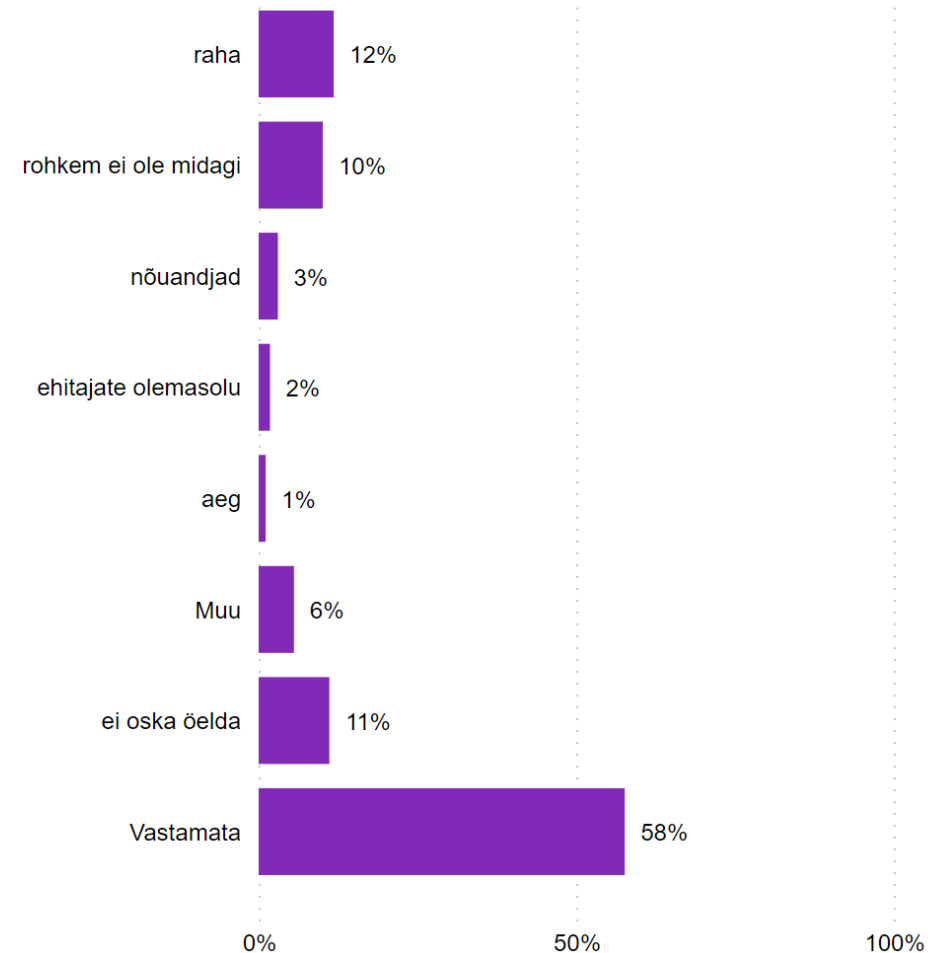
Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Kas on veel midagi, mis aitaks Teid renoveerimisele lähemale?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

Usaldusväärsed infoallikad ja renoveerimispõhimõtted: kokkuvõte (1/2)

Üldiselt peavad majaomanikud ennast renoveerimistöde korraldamisel üsnagi teadlikuks. Kolmveerand majaomanikest arvab, et ta teab, milliseid töid tohib ise teha. 70% teeb remont- ja ehitustööd enamasti ise. Oma teadlikkust sellest, milliseid töid tohib ise teha, hindavad keskmisest kõrgemalt need, kes on maja ise ehitanud. Üle 75 aastased seevastu usuvad keskmisest sagedamini, et neil ei ole antud küsimuses piisavalt teadmisi.

2/3 majaomanikest sooviks rohkem ja põhjalikumat ehituslikku infot maja renoveerimise kohta. **Nõuandjatena usaldatakse seejuures kõige enam oma ala spetsialiste – projekteerijaid ja arhitekte.** Neid usaldab 84% maapiirkonna eramuomanikest. Peaaegu sama usaldusväärsed on ka ehituskonsultandid (usaldab 81%) ning küllalt paljud (70%) usaldavad ka ehitajaid. Ilmselt peetakse renoveerimist siiski küllaltki spetsiifiliseks valdkonnaks, sest **tuttavatelt, ajakirjandusest ja internetist leitud soovitusi ei usaldata nii palju kui oma ala professionaale.**

Enamus maapiirkonna majaomanikke leiab, et **renoveerimisel tuleb kogu pakutav toetus maksimaalselt ära kasutada.** Keskmisest sagedamini nõustuvad antud väitega need, kes ei kasuta oma maja igapäevaselt. Samuti on suurem osa majaomanikest seisukohal, et **renoveerida võib osade kaupa.** Mida noorem majaomanik, seda suurem on tõenäosus, et ta peab mõistlikuks maja renoveerimist osade kaupa. Samuti on värskete majaomanike hulgas keskmisest enam neid, kes leiavad, et renoveerida võib osade kaupa. Kui maja kasutab mitu leibkonda, leitakse ka, et renoveerida võiks pigem osade kaupa ja kõiki tegemata töid ei ole vaja terviklikult ühe korraga ära teha.

Maapiirkonna majaomanikud ei ole väga altid renoveerimiseks laenu võtma: **pooled ei nõustu selle mõttega, et vaba raha puudumisel peaks renoveerimiseks laenu võtma.** Laenu võtmise plaani toetavad pigem keskmisest kõrgema sissetulekuga inimesed; need, kes ei kasuta maja aastaringselt, ning need, kes on maja ise ehitanud.

Maja algupärase välimuse säilitamine ei ole enamasti peamine koht, millele renoveerimisel soovitakse ressursse panustada. 58% omanikest ei nõustu väitega, et panustaks ressursse pigem maja algupärase välimuse säilitamisele või ennistamisele kui energiatõhususele. Kolmandik seevastu peab algupärase välimuse säilitamist energiatõhususest olulisemaks. Keskmisest sagedamini nõustuvad väitega üle 50 aastased ja enne okupatsiooni ehitatud majade omanikud.

Usaldusväärsed infoallikad ja renoveerimispõhimõtted: kokkuvõte

Majaomanikud eelistavad ennetavaid tegevusi ning mitte lükata remonttöid edasi nii kaua, kuni maja on juba lagunema hakanud. **86% majaomanikest pole nõus, et tegema peaks vaid hädavajalikke töid** ja tegelema n-ö tulekahjude kustutamisega.

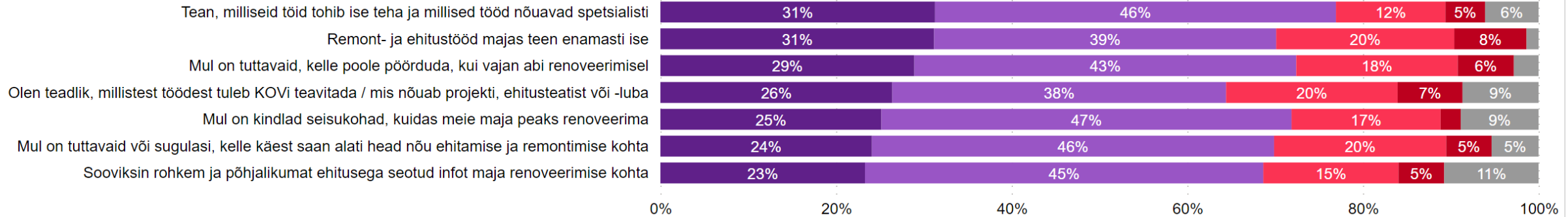
Ligi pooled majaomanikud ei oska hinnata, kui suurt summat nad oleks valmis igakuiselt lisaks tasuma, et maja saaks terviklikult renoveeritud. Need, kes küsimusele vastasid, nimetasid kõige sagedamini 200 eurot (12%) või 100 eurot kuus (10%). Pisut vähem oli neid, kes oleks valmis maksma 300 eurot (7%) või 500 eurot kuus (6%). Keskmiseks summaks kujuneb nii 314 eurot. Kõige rohkem on valmis panustama kõrgeimasse sissetulekugruppi jäävad inimesed (525 €). Maja omamise aja järgi on enim valmis ühes kuus investeerima need, kes on maja omanikud olnud üle 21 aasta (358 €)

Usaldusväärsed lahenduspakkujad

Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

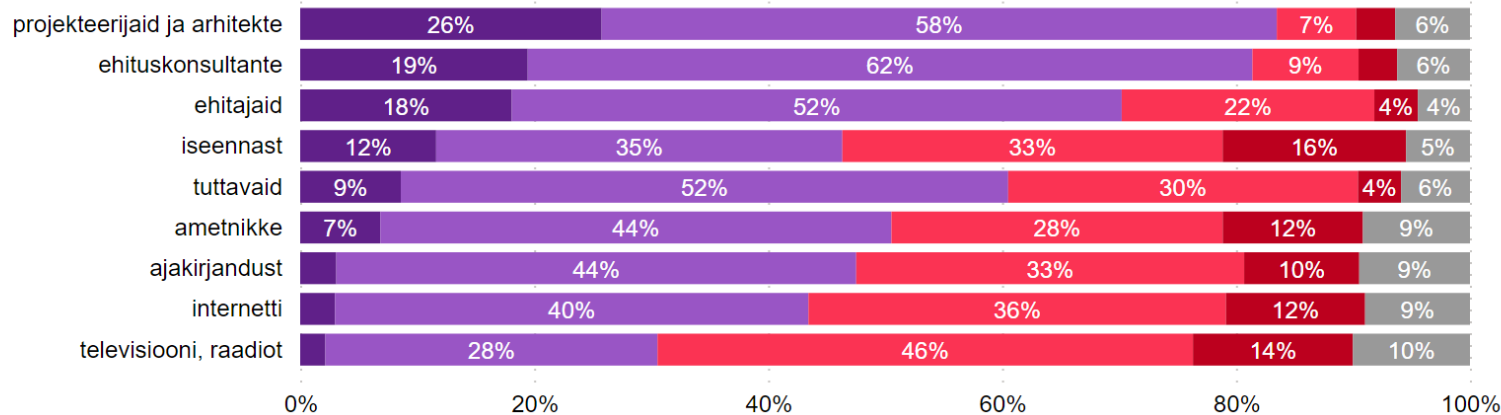
● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Renoveerimise lahendustes ja soovitustes usaldan...

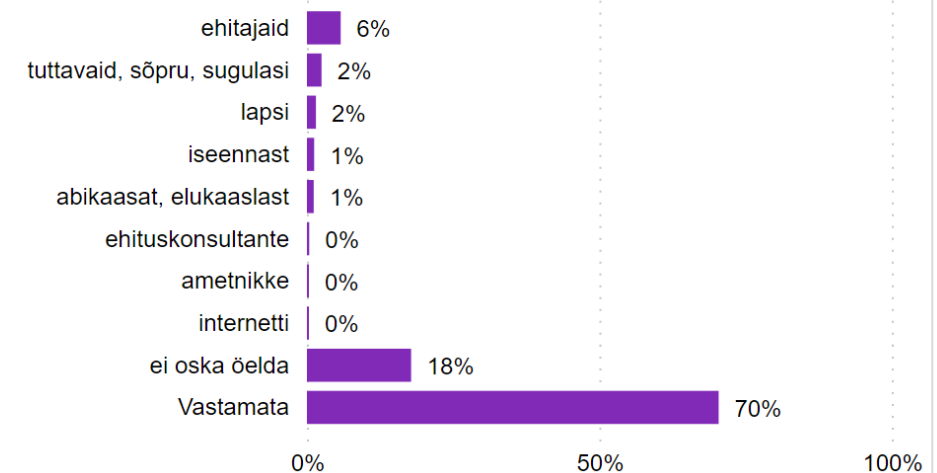
Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Kas on veel keegi, mida usaldate?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

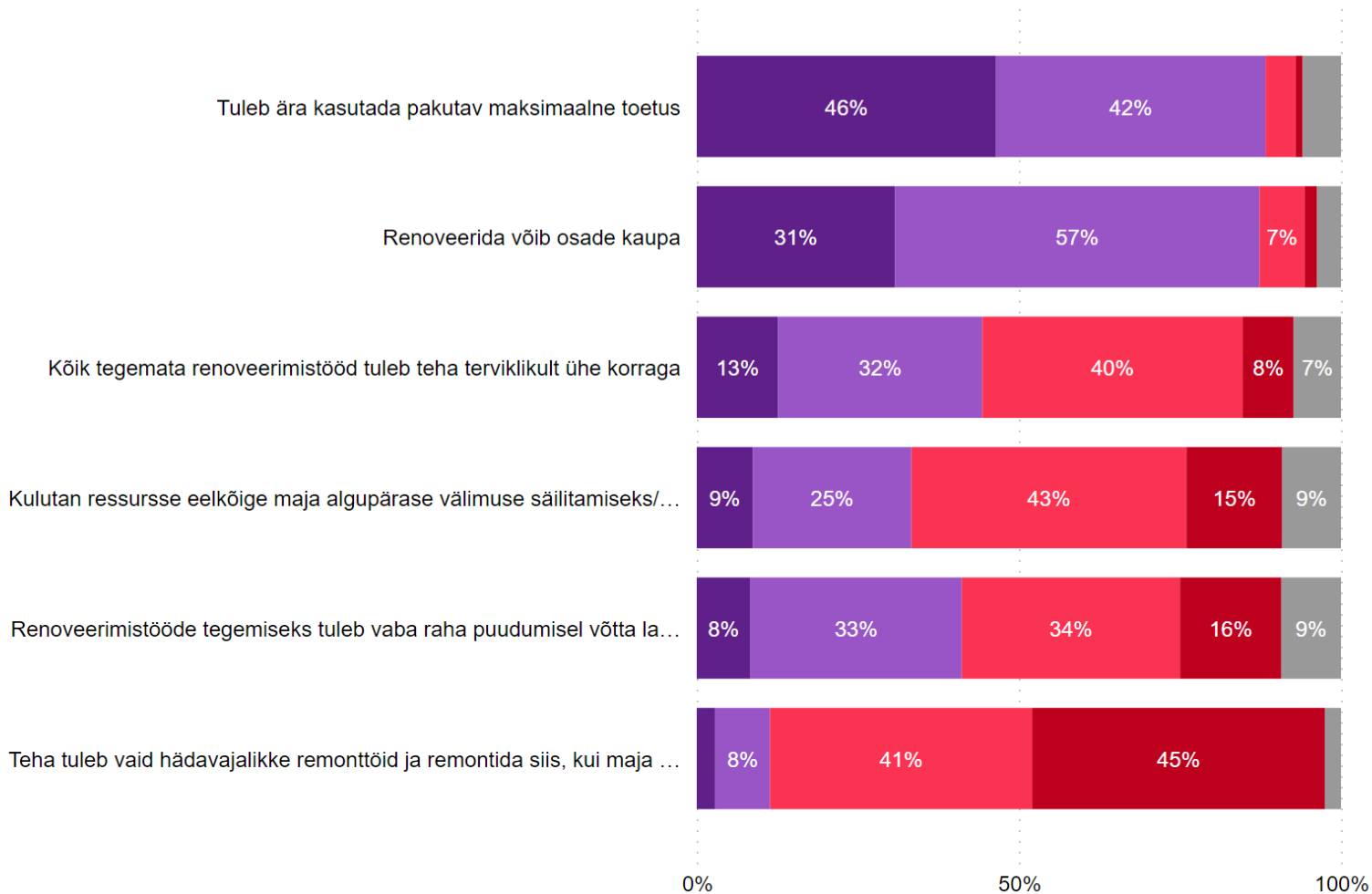

Renoveerimispõhimõtted

Kuivõrd järgmised väited kattuvad Teie renoveerimispõhimõtetega?

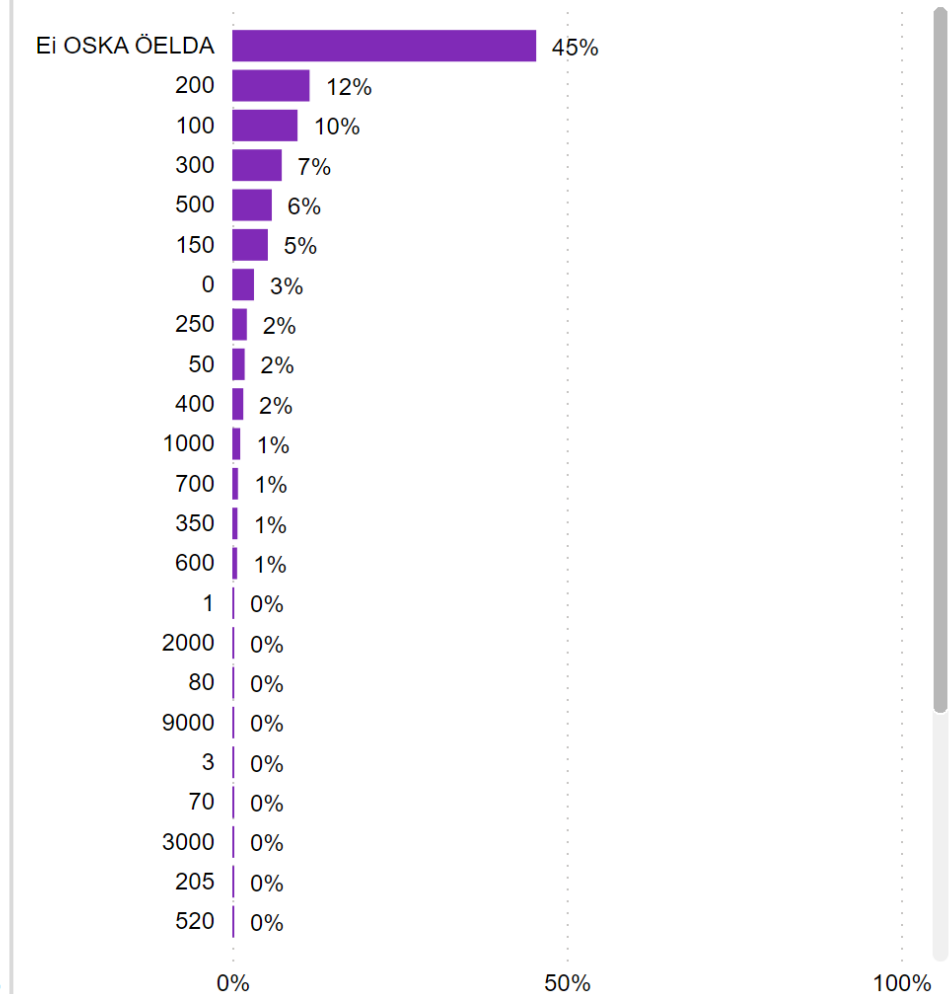
Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

● Täiesti nõus ● Pigem nõus ● Pigem ei ole nõus ● Üldse ei ole nõus ● Ei oska öelda

Kui suurt summat Te olete valmis praegustele eluasemekuludele igakuiselt lisaks tasuma?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

Informeeritus: kokkuvõte

Majaomanikud said 10-punkti skaalal hinnata, kui informeeritud on nad seoses renoveerimisega ja kui huvitatud nad on vastavast infost. 61% majaomanikest hindab oma teadlikkust hindegaga 5 või alla selle. Kõige populaarsem vastusevariant ongi keskmine ehk, mida valis 23% majaomanikest. Keskmisest kõrgemalt hindavad oma teadmisi ettevõtjatest majaomanikud.

Oma huvitatust renoveerimisalase informatsiooni järele hindas hindegaga 5 või alla selle 33% majaomanikest. Kõige populaarsem vastusevariant oli aga 10: **iga viies majaomanik väidab seega, et on renoveerimisalasest infost väga huvitatud**. Keskmisest enam huvitatud on renoveerimist puudutavast infost 35-49aastased ja kõrgema sissetulekuga majaomanikud. Keskmisest väiksemat huvi seevastu näitavad üles need majaomanikud, kes elavad 1980ndatel ja hiljem ehitatud majades. Võib arvata, et nad ei pea antud teemat oma maja puhul veel nii aktuaalseks.

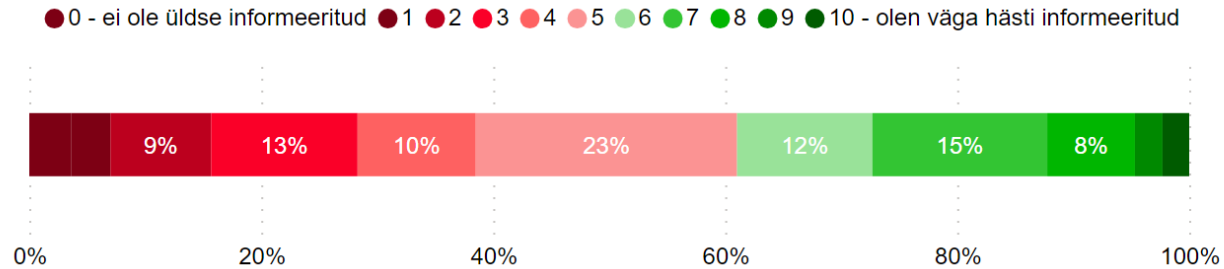
Enam kui pooled majaomanikud on kursis, et renoveerimisalast informatsiooni ja nõuandeid saab kohalikest omavalitsusest ja KredExist. 44% oli teadlik ka Muinsuskaitseametist kui vastava teabe jagajast. Seda, et Eesti Vabaõhumuuseum pakub infot ja seminare renoveerimise kohta, teab veerand maapiirkonna majaomanikest. Keskmisest sagedamini olid sellest teadlikud need, kes kasutavad oma maja igapäevaselt. Pisut enam teadsid Vabaõhumuuseumi kui renoveerimisalase infoandja kohta ka need, kes on maja omanud üle 21 aasta.

Ka konkreetsete toetusmeetmetena teatakse kõige enam neid, mida pakuvad KredEx ja kohalikud omavalitsused.

Informeeritus renoveerimisest

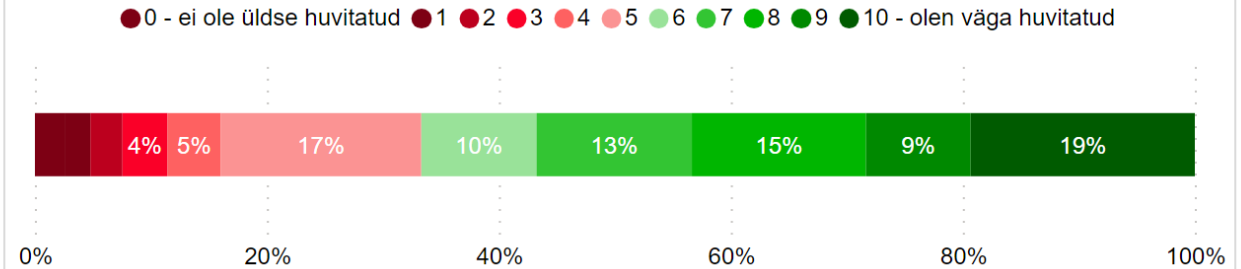
Kui informeerituna Te tunnete end seoses renoveerimisega?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

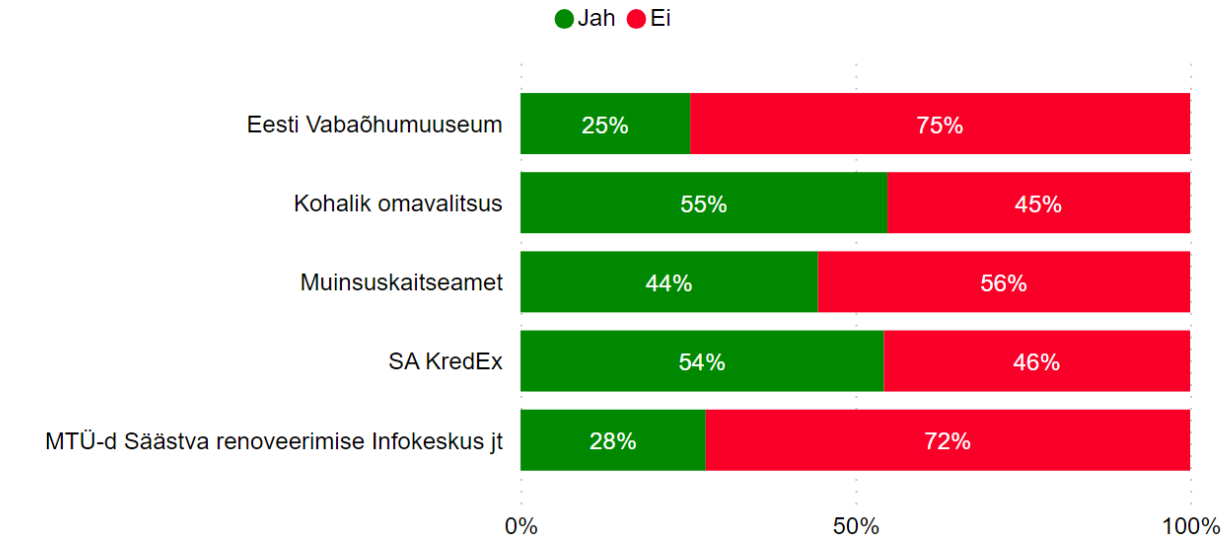
Kui huvitatud Te olete renoveerimisega seotud infost?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

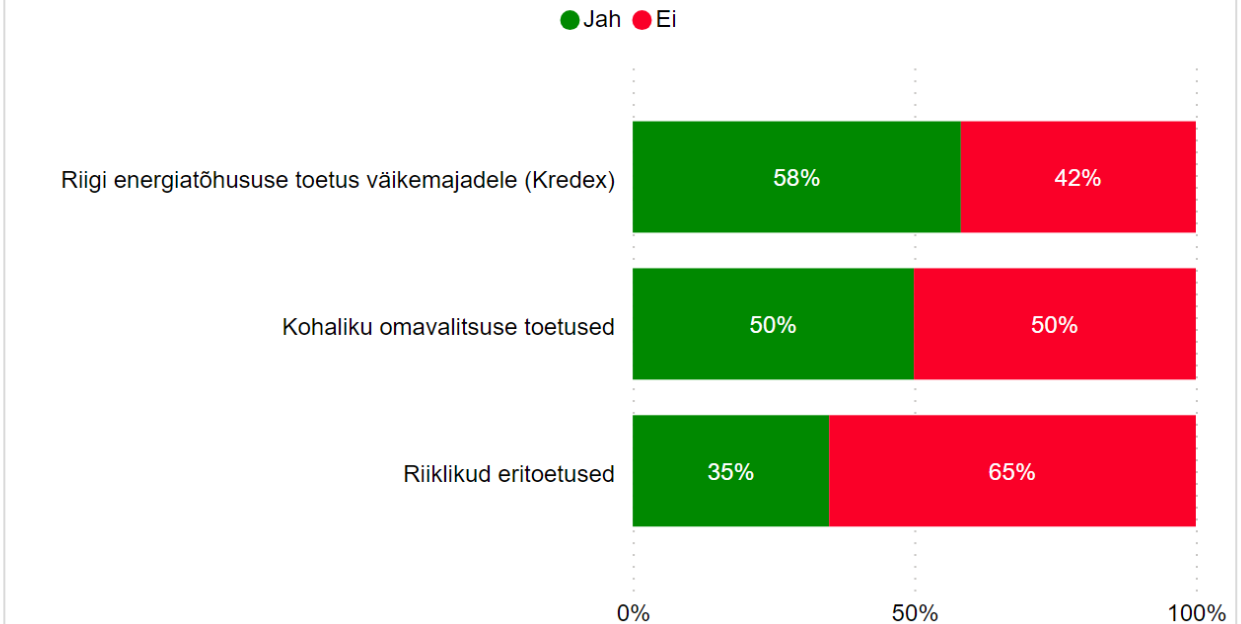
Kas Te olete teadlik, et järgmistest kohtadest on võimalik saada nõuandeid oma maja renoveerimiseks ning osaleda teemakohastel seminaridel/infopäevadel?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

Kas Te olete teadlik järgnevatest toetusmeetmetest?

Need, kelle kodu on osaliselt või täielikult põhjalikult renoveerimata

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijas esindajad:	Elo Lutsepp (Vabaõhumuuseum), Lauri Lihtmaa (TalTech)
Uuringu kava ja aruande koostajad:	Anu Varblane, Anastassia Lesment
Valimi koostaja:	Alise Udam
Ankeedi programmeerija:	Anna Zahharova
Küsitlustöö koordineerija:	Kaja Ruuben
Andmetöötlus:	Anna Zahharova

Kontaktinfo

Anu Varblane
Uuringuekspert
E-mail: anu.varblane@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, 10145 Tallinn